

DE

Tom Lanoye

CANADESE

MUUR

Herman Brusselmans

Na China, Geraardsbergen en Berlijn...

De Canadese muur

Tom Lanoye &
Herman Brusselmans

Dramatis Personae

Jean-Pierre Lambert	een mislukkeling
Sonja Offenbach	zijn vrouw
Elly Ongena	een ex-coiffeuse
Richard	een vriend van weleer
Lode Lambert	verzekeringsmakelaar, vader van Jean-Pierre en huidig ere-voorzitter van Racing Hogerop

Een harteloos familiedrama over voetbal, drank en Vlaanderen.

Eerste helft

Het Aftasten van de Tegenstander

Wij bevinden ons in de huiskamer van een Vlaams middenstandsgezin dat betere tijden heeft gekend. Een lederen bankstel, een grote buffetkast, een groot wandmeubel met encyclopedie, twintig jaargangen Snoecks Almanak, een ingebouwde televisie en een stereo-keten. Overal staan schemerlampen met grote kappen, vetplanten in koperen cache-pots, beeldjes en familiefoto's. Centraal een grote tafel, aan de wand een manshoge spiegel. Er is ook een piedestal, met daarop o.a. een telefoontoestel en enige telefoongidsen. De zoldering is een perspectiefvergroterende schematische voorstelling van een voetbalveld, een groot heldergroen vlak met witte lijnen. Aan elk van de penalty-stippen hangt een kitscherige luster. Achteraan, net onder de basis van het voetbalplein, hangt een groot voetbal-scorebord waarop iedere nieuwe act wordt aangekondigd met zijn nummer en titel.

Act I

Jean-Pierre is een mislukkeling en hij weet het

De zoldering is fel belicht. Er klinkt dreigende muziek, melodieloze synthesizer-bassen, vermengd met 24 geluiden van een hysterisch supportersheer uit de voetbalbranche. Sonja komt de kamer binnen, op de voet gevolgd door Elly. Zij dragen beide lelijke en te ruime voetbalkleren, en voetbalschoenen met hoge hakken.

SONJA *(bekijkt zich even in de spiegel)* Jean-Pierre! *(Ze lipt wat ze in Act 11 werkelijk zal blijken te zeggen. -Elly streelt Sonja over het haar en beweegt haar mond zonder te spreken. Ook zij lipt wat ze in Act II zal zeggen. -Sonja negeert Elly)*
Jean-Pierre! *(Elly lipt)* Jean-Pierre!! *(Elly...)*

JEAN-PIERRE *(verschijnt in het deurgat gekleed in een schitterend voetbaltenue. Fiere houding, zelfverzekerd, macho stoppelbaard, een gloednieuwe lederen bal onder de arm)*
Kutwijven. Alletwee. *(Sonja en Elly lippen)* Zie ze daar staan. Ons komisch duo.
Ik word er ziek van. Ze doen het erom. Ik moet ervan kotsen. Apart zijn ze al niet te genieten. Laat staan samen. Vastbinden, dat zou iemand met hen moeten doen.
Het touw aantrekken tot ze bijna stikken. Dan overgieten met benzine.
Hen in een oude bestelwagen zetten. Eén zonder remmen. Die balanceert op de rand van een afgrond. De fik erin!! En hopen dat er veel wind komt. Dat is alles wat ik vraag...

SONJA Vraag het maar aan Jean-Pierre. Nietwaar Jean-Pierre? Plezánt hé!

JEAN-PIERRE *(ineens rechtstreeks tot Sonja)* Blijf dan thuis.

SONJA Thuisblijven!

JEAN-PIERRE Thuis, ja. Wacht, ik heb ergens nog een adreskaartje. Dan weet je waar thuis is.
(haalt triomfantelijk een adreskaartje uit de zak van zijn voetbalbroek en geeft het aan Sonja zonder haar aan te kijken - Sonja en Elly lippen)
Hard zijn. Keihard zijn. Als het moet, de man spelen in plaats van de bal.
De kwetsbaarste delen eerst : achillespees, enkels, knieschijven, kloten...
De grond instampen. Onderuitstampen, dat de stukken in de tribune vliegen.
Weg met die smeerlappen.
(tot Sonja) En Richard dan?

SONJA Richard?

ELLY Richard!?

JEAN-PIERRE Richard, ja. Daar heb je niet meer aan gedacht zeker? Die staat over een half uur hier voor de deur.

SONJA Die ben ik hélemaal vergeten.

ELLY Maar... De Richárd!

SONJA Stom kalf! *(loopt kwaad weg -Elly kijkt ontzet van de weglpend Sonja naar Jean-Pierre, en loopt dan Sonja achterna)*

JEAN-PIERRE *(roept hen na)* Laat Elly met rust!
(tot de zaal) Diepgaan over de vleugels. De buitenspelval omzeilen. Discipline, tucht, tactiek!
 Ze zullen het nooit begrijpen.
(gaat naar de radio, draait aan de knop. Black-out, stadiongeluiden veranderen in kakofonie van verschillende radiostations door elkaar, tot een swingende radiostem zegt : "Goeiemorgen luisteraars, dit is Radio Permanent op 103 punt één, plezier voor iédeeren! Wakker worden, jongens! Het is zaterdagmorgen, half elf, en het belooft weer een schit-te-rende dag te worden! Jean-Pierre is inmiddels van de scène verdwenen.)

Act II

Vlucht Sonja voor Richard?

SONJA *(komt de kamer binnen, op de voet gevolgd door Elly. Sonja is een slank type, knap, heeft zeer kort zwart haar. Ze trekt haar jas aan, en bekijkt zich even in de spiegel)*
 Jean-Pierre! Ik ben weg! Ik ga naar de zaak!

ELLY *(gezet klein, fel geschminkt overdadig gecoiffeurd. Ze streelt Sonja over het haar)*
 Ik zou er wat gel in doen, met al die wind buiten.

SONJA *(negeert Elly)* Jean-Pierre!

ELLY Als er veel wind is, doe ik er altijd wat gel in. Het kost niet veel, en het wast er gemakkelijk uit. Ik heb thuis nog twee potjes staan. Zal ik er om gaan?

SONJA *(draait zich om en krijst)* Jean-Pierre!!...

ELLY *(sip)* Natuurlijk, met jouw haar is dat niet echt nodig.

JEAN-PIERRE *(verschijnt in het deurgat ongeschoren en in ochtendjas, sigaret in de mond, kop koffie in de hand)*
 Hmm?

SONJA Dat ik weg ben! *(tot Elly)* Hoe is het mogelijk. Dat hij geen poot uitsteekt, tot daar toe, maar hij zou op zijn minst een beetje interesse mogen hebben. Denk je dat ik het voor mijn plezier doe? Het is voor mij ook zaterdag.

ELLY Tegen wie zeg je het. Toen ik de zaak nog had, vielen mijn zondagen ook altijd op een maandag.

SONJA Dat is iets anders. Jij had daar voor gekozen. Een coiffeuse weet dat op voorhand.

ELLY Ik vond dat eigenlijk plezant. Ik had vrij als andere mensen moesten werken.

SONJA Ja, dat is plezant, vrij hebben als andere mensen moeten werken.
 Vraag het maar aan Jean-Pierre. Nietwaar Jean-Pierre? Plezánt hé!

JEAN-PIERRE Blijf dan thuis.

SONJA Thuisblijven!

JEAN-PIERRE Thuis, ja. Wacht, ik heb nog ergens een adreskaartje. Dan weet je waar thuis is.
(*tast met veel vertoon in de zak van zijn peignoir, vindt niets*)

SONJA Hou het maar goed bij, dat adreskaartje. Dan weet je volgend jaar nog waar je gewoond hebt, als we failliet zullen zijn.

ELLY Tegen wie zeg je het. Toen ik mijn zaak nog had, ging ik ook failliet. Pas maar op, Jean-Pierre.

SONJA Dat is iets anders. Een coiffeuse weet dat op voorhand.

ELLY (*in de war*) Hoe, op voorhand?

SONJA Niet echt op voorhand, maar enfin.... (*geërgerd*) Waarom begin je daar ook altijd weer over? Ik wou dat je eens ophield met daarover te zaniken. Hadden wij je geen geld gegeven, je had niet eens kunnen beginnen met dat kaksalon.

ELLY (*aangedaan*) Kaksalon...? Dat pakt mij... Dat had ik niet van je verwacht, Sonja.

SONJA (*gegeneerd*) Toch is het zo. Je had er nooit mee moeten beginnen. (*kijkt op haar horloge*) En daarbij, ik moet nu echt weg. Straks staat mijnheer Van Oevelen voor een gesloten deur.

JEAN-PIERRE (*imiteert Elly*) Tegen wie zeg je het. Toen Elly haar zaak nog had, stond mijnheer Van Oevelen ook altijd voor een gesloten deur.

ELLY Van Oevelen? Die ken ik niet.

JEAN-PIERRE Natuurlijk niet. Hij stond altijd voor een gesloten deur. Zijn haar is er van uitgevallen.

SONJA Laat Elly met rust. We mogen van geluk spreken dat we mijnheer Van Oevelen hebben.

JEAN-PIERRE Mijnheer Van Oevelen kan mijn kloten kussen.

SONJA Kloten? Jij? Ochgottogot, zie hem daar staan, in zijn peignoir.

ELLY Ik vind dat wel een toffe peignoir. Het staat hem.

JEAN-PIERRE Waarom komt Van Oevelen zomaar ineens op een zaterdag om materiaal? Dat is de eerste keer dat ik daarvan hoor.

SONJA Hij kon niet anders. Ik kan hem toch niet in de kou laten staan? Hij is de enige goede klant die we nog hebben.

JEAN-PIERRE Hij zou beter zijn rekeningen betalen.

ELLY Tegen wie zeg je het. Toen ik mijn zaak nog had, kon ik mijn rekeningen ook nooit betalen.

JEAN-PIERRE Dat hebben we kunnen merken, ja.

SONJA Laat Elly met rust! (*kijkt op horloge*) Ik ben over een uurtje terug.

JEAN-PIERRE En Richard dan?

SONJA Richard?

ELLY Richard!?

JEAN-PIERRE Richard, ja. Daar heb je niet meer aan gedacht zeker? voor de deur. Die staat over een half uur hier .

SONJA *(niet overtuigend)* Die ben ik hélemaal vergeten.

ELLY Dé Richard? Die nog keeper is geweest bij De Racing toen jij daar ook speelde?

JEAN-PIERRE Dé Richard, ja. Die strontkeeper die indertijd door de Racing verkocht is aan de Wilskracht, voor tien keer teveel geld... Hij heeft een brief geschreven dat hij hier vandaag om elf uur zal zijn,

SONJA En dan? Je kan Richard toch zelf ontvangen, of is dat ook teveel gevraagd? Ik heb geen uitstaans met je vrienden.

ELLY Maar Sonja... Dat is toch de Richard waar jij nog mee geweest bent?

SONJA *(eerst verbouwereerd, dan giftig)*
Maar waar bemoei jij je toch altijd mee? Stom kalf!
(loopt kwaad weg - Elly kijkt ontzet van de weglopende Sonja naar Jean-Pierre, en loopt dan Sonja jammerend achterna)

JEAN-PIERRE *(roept hen na)* Laat Elly met rust! *(gaat naar de radio, zet die aan, vindt niets wat hem bevalt, zet hem weer af, gaat in zijn fauteuil zitten, kijkt zuchtend op zijn horloge, haalf flacon whisky tevoorschijn, neemt een slok. We horen de buitendeur hard dichtslaan. Als Elly weer binnenkomt verbergt Jean-Pierre de flacon.)*

Act III

Hoe groen was mijn kaksalon

- ELLY Wat kreeg die nu ineens? Stom kalf zegt die tegen mij. Wat zou ze daarmee bedoelen?
- JEAN-PIERRE *(ongeïnteresseerd)* Misschien dat je een stom kalf bent.
- ELLY *(triest)* Zou ze dat echt zo bedoelen? *(Jean-Pierre haalt de schouders op)*
Ik weet wel dat ik niet van de slimsten ben, maar... Een stom kalf? Dat pakt mij nu.
Dat heeft nog nooit iemand van mij gezegd. *(Jean-Pierre kijkt op zijn horloge)*
Nu eens heel eerlijk : vind jij dat ik een stom kalf ben, Jean-Pierre? Niet liegen.
Je hoeft je voor mij niet in te houden. Ik wil het weten... Denk je?
Ben ik een stom kalf, Jean-Pierre?
- JEAN-PIERRE HmMMM..... *(steekt sigaret op)*
- ELLY Het ergste vond ik nog dat van dat kaksalon. Daar was ik echt niet goed van. Kaksalon.
Wat zou ze dáármee bedoeld hebben? Weet jij wat ze daarmee wou zeggen, met "kaksalon"?
- JEAN-PIERRE Misschien dat jouw kapsalon een kaksalon was.
- ELLY Zou ze dat echt bedoeld hebben? Een kaksalon.
Dat heeft nog nooit iemand van mijn kapsalon gezegd.
(Jean-Pierre probeert rookkringetjes te blazen)
Nu eens heel eerlijk... Vind jij dat mijn kapsalon een kaksalon was, Jean-Pierre?
Ik zou het graag weten. Je mag het gerust in mijn gezicht zeggen.
- JEAN-PIERRE HmMMMM.....

Act IV

Ode aan het kappersvak.

Door Elly Ongena

Elly veert op en barst uit in een ODE AAN HET KAPPERSVAK; op de achtergrond idyllische muziek en typische kapsalon-geluiden : knippende scharen, zoemende föhnen, etc.

Uit de wanden en uit de coulissen klappen droogkappen tevoorschijn, die bewegen op gelede stangen; in de droogkappen hangen lampen. Tegen het plafond schuiven, over de breedte van het veld en ter hoogte van de grote back-lines, aan onzichtbare draden twee elftallen pruiken tevoorschijn; het ene elftal draagt gele rugnummers, het andere rode. In de lichtkegel waarin Elly staat, dwarrelen haarlokken naar beneden. Af en toe dient zij tijdens het spreken enige haartjes weg te blazen en/of uit te spuwen.

ODE AAN HET KAPPERSVAK. Door Elly Ongena.

Oooooo Kappersvak! ..

Met de schaar en met de kam
verdiende ik mijn boterham
dat is een jaar geleden reeds maar
toen gebeurde daar iets wreeds
ik ging plots helegaar failliet
en hoe dat kwam dat weet ik niet.

Refrein :

Oooooo Kappersvak!
Gij steunpilaar van mijn bestaan
Gij waart mijn hele leven
Wat hebt gij mij toch aangedaan
Nu ben ik afgeschreven!

Spoelbak, haarlak en tondeus
De wereld neemt mij niet serieus
Maar als ik met het kappen stop
Wie knapt er dan die koppen op
Wie knipt de hoofden van Lebak
en dat van Boris Pasternak.

Oooooo Kappersvak!
Gij steunpilaar van mijn bestaan....

*(Elly's ode wordt wreed verstoord door het snerpen van de deurbel.
Onmiddellijk verdwijnen alle kappersattributen, de lichtkegel en de muziek)*

Act V

Waarin er gebeld wordt

- ELLY Jean-Pierre. De bel gaat. *(Jean-Pierre blijft onverstoort voor zich uit kijken. Elly kijkt onzeker van hem naar de deur; er wordt opnieuw gebeld, treiterig lang deze keer)*
Jean-Pierre, ze bellen!
- JEAN-PIERRE Bellen? *(draait zijn hoofd langzaam in haar richting)*
Bellen, goddomme. Je maakt wat mee tegenwoordig.
- ELLY Maar doe dan toch open!
- JEAN-PIERRE Opendoen? Hoe bedoel je, “opendoen”?
- ELLY Welja, de deur. De deur opendoen.
- JEAN-PIERRE Deur, deur. Waar heb ik dat woord nog gehoord.
- ELLY Maar Jean-Pierre toch... Dat is voorzeker de Richard die voor de deur staat.
(Er wordt ten derde male gebeld)
- JEAN-PIERRE Dat is dan spijtig voor die deur. Ik moet pissen. *(staat op en verlaat de kamer)*
- ELLY Maar Jean-Pierre.... *(besluiteloos handenwringend)* Wat moet ik nu doen...
Waarom is Sonja niet thuisgebleven? Ik kan toch moeilijk de Richard binnenlaten?
Wat zal die niet denken van mij?
(Er wordt opnieuw gebeld, nerveus, met korte onderbrekingen. Elly loopt tenslotte toch de kamer uit en doet open. Pas dan houdt het bellen op)

Act VI

Twaalf stielen, dertien ongelukken.

Door de Richard

De scène is donker op een volgspot na. Richard komt mankend de kamer binnengestormd; gemeen doch knap van voorkomen. Rechts voor de raaps type. Oogt sympathiek, maar is eigenlijk een 38-jarige klootzak.

Op de achtergrond crescendo paukenslagen.

Richard leest in een brochure als het ware zijn eigen regie-aanwijzingen voor

RICHARD Richard op! Hij komt in een volgspot ongelijkbenig de kamer binnengestormd; onguur doch niet onknap type. Heeft ontegensprekelijk over alles een ongesausde mening. Lijkt op het eerste gezicht niet onsympathiek, maar is onder ons gezegd en gezwegen een ongelooflijke klootzak van ongeveer 38 jaar. Op de achtergrond weerklinken paukenslagen. Richard leest uit een brochure als het ware zijn eigen regie-aanwijzingen voor. Op dit punt gekomen, gooit hij de brochure weg en zingt de blues over zijn leven, onder de titel: Twaalf Stielen, Dertien ongelukken.

TWAALF STIELEN, DERTIEN ONGELUKKEN. Door de Richard.

Twaalf Stielen!
Dertien ongelukken!

En op de koop toe verloor ik mijn jooooooooob! (3 X)

Act VII:

Waarin Richard Elly voor iemand anders neemt

- RICHARD *(opnieuw gewone belichting; Richard haalt een ruiker bloemen tevoorschijn en hinkt energiek door de kamer)*
Jean-Pierre! Waar zit je, ouwe klootzak? Hallo! Raad eens wie er hallo riep!
Ben je me vergeten misschien? Dat geloof ik niet, Jean-Pierre. Waar ben je?
- ELLY *(is net weer binnengekomen)* Ik denk dat hij naar het toilet is.
- RICHARD *(keert zich naar haar toe)* Ahaa... Wie we daar hebben. Sonja! Bloem van mijn leven, schat van mijn hart. Hier. Deze rozen zijn voor jou.
(Elly neemt uit het lood geslagen de tuil in ontvangst Richard slaat zijn arm om Elly en spreekt haar zwoel toe) Sonja, Sonja. De enige vrouw die ik nooit zal vergeten.
Als ik ooit in mijn leven geluk heb gekend, dan was het wel met jou.
Weet je nog, die keer in het zwembad? De kop van de badmeester, toen hij dat deurtje openstak!
- ELLY *(groen lachend)* Ik denk toch dat je je vergist, hoor Richard.
- RICHARD Welnee, ik weet het nog goed. Het was in het zwembad.
- ELLY Dat is het niet. Je vergist je. Ik ben Sonja niet. Ik ben Elly.
- RICHARD Elly?
- ELLY Elly, ja. Ik ben de vriendin van Sonja, al jaren. Weet je dat niet meer?
Ik was er wel bij hoor, in dat zwembad. Ik was het die de badmeester moest afleiden...
- RICHARD Jajaja, Elly! Jaja, dat is het. Maar wat wil je daar mee zeggen?
- ELLY Euh... Wat wil je daar mee zeggen?
- RICHARD Ik was eerst. Wat wil je daarmee zeggen?
- ELLY *(aarzelend)* Dat ik de badmeester moest afleiden, en dat dat mislukte. Ik probeerde hem nog tegen te houden, maar hij liep recht naar hokje waarin jullie zaten en trapte de deur open. Jullie waren volop bezig met... Over de rest zal ik maar zwijgen, zeker?
- RICHARD Elly, kom in mijn armen. *(drukt haar tegen de borst en ontfutselt haar tegelijk de bloemen)*
Nu pas wordt mij duidelijk wat jij voor mij hebt betekend.
- ELLY Ik?
- RICHARD Ja, jij! Had die badmeester mij en Sonja niet betrappt, dan had ik nooit ruzie met haar gekregen. Wie weet, misschien waren we zelfs getrouwd!
Maar jij hebt er godzijdank voor gezorgd dat die ramp niet doorging.
- ELLY Maar Richard... Trouwen met Sonja, dat mag je toch geen ramp noemen. Zij zag je graag. Daar heb je geen gedacht van, zo graag als die jou zag.
- RICHARD Dat weet ik, dat weet ik. 't is juist dat wat ik bedoel. Het zou een ramp geweest zijn voor Sonja. Ze is veel te goed voor mij. Ik ben haar niet waard.
- ELLY Komkom, Richard, zo slecht ben je nu ook weer niet.
- RICHARD Tochtoch, Elly. Je kent me niet goed. *(buigt deemoedig het hoofd)* Ik ben een slecht mens. Sonja is veel beter af met Jean-Pierre.

ELLY Dat is waar. Met Jean-Pierre is ze beter af.

RICHARD *(geprikkelde)* Ah? Ze is beter af met Jean-Pierre? Zozo. Dat weet ik dan ook weer. Maar als hij dan toch zo geweldig is, die Jean-Pierre van jou, waarom ontvangt hij zijn vrienden dan niet zelf? Waar blijft hij verdomme?

ELLY Ik denk dat hij naar het toilet is.

RICHARD Toilet? Dat zal wel.

ELLY Zal ik hem roepen?

RICHARD Een schitterend idee! Ga je gang. Vooruit, toe maar. Roep hem dan.

ELLY *(onwennig, roept)* Jean-Pierre! Vooruit! Haast je! Richard is hier!

RICHARD Zo luid niet. Hij zou je wel eens kunnen horen.

ELLY Oeioei. *(nog luider)* Jean-Pierre! Kun je mij horen? *(Richard spoort haar aan nog harder te roepen)* Richard is hier! Kom je? Hij zit hier op je te wachten!

JEAN-PIERRE *(uit de verte)* Jajaa .

ELLY *(nog even luid, maar nu tot Richard)* Hij komt! Zullen we gaan zitten? *(Richard gaat zitten, kijkt verveeld in het rond. Elly probeert de onbehaaglijke stilte te verbreken)* Zeg Richard... Toen je daarnet binnenkwam, en mij aansprak met Sonja, meende je dat toen? Dacht je echt dat ik Sonja was?

RICHARD Neenee, natuurlijk niet. Dat was maar om te repeteren.

ELLY Repeteren?

RICHARD Repeteren, ja. Tegen dat ik Sonja in werkelijkheid zie.

ELLY Oh. Op die manier. *(in de war)*

Act VIII

Moet ons Markske naar de Limburg?

- JEAN-PIERRE *(komt op, nog steeds in peignoir; hij loopt naar het barmeubel, schenkt alleen voor zichzelf een whisky in)*
Elly, zou je niet gaan kijken naar de wasmachine? Die ligt al een kwartier stil.
- ELLY De wasmachine....? Oeioei, de truitjes van ons Markske, Die was ik glad vergeten.
Ik moest ook ineens alles tegelijk doen: de Richard binnenlaten, en .. en...
Wel ja, de Richard binnenlaten! Kijk, hij zit hier, hij zit op jou te wachten.
- JEAN-PIERRE Ik zou die truitjes er toch maar uithalen, Elly. Voor je 't weet zijn ze verkleurd, moet ons Markske bij een andere ploeg gaan voetballen.
- ELLY Denk je dat echt, Jean-Pierre? Oeioei, ons Markske, Als hij nu maar niet in de Limburg moet gaan voetballen! *(loopt jammerend de kamer uit)*
- RICHARD *(is zich intussen zelf een whisky gaan inschenken)*
Welwel. De Jean-Pierre... Nieuwe peignoir gekregen?
- JEAN-PIERRE Ik geef je vijf minuten, Richard, en dan moet je hier buiten zijn.
- RICHARD *(kijkt op zijn horloge)* Dan heb ik bij de volgende pieptoon nog vier minuten en veertig seconden. Piep!
- JEAN-PIERRE *(vliegt uit, verre einders tegemoet)* We hadden drie jaar geleden afgesproken dat je nooit meer iets van je zou laten horen.
- RICHARD Och, ik dacht : ik schrijf nog eens een brief naar Jean-Pierre, en ik ga eens langs. Moet kunnen.
- JEAN-PIERRE Je zou me met rust laten, en zeker hier niet over de vloer komen. Afspraak is afspraak.
- RICHARD Afspraken maken en vanalles arrangeren, daar ben je altijd sterk in geweest, hè Jean-Pierre?
- JEAN-PIERRE Had ik het niet gedacht, dat het daar weer om te doen zou zijn!
Luister Richard, ik ben jouw smeerlapperij meer dan beu. Deze keer gaat je vlieger niet op.
Vertel het! Vertel het aan Sonja, aan mijn vader, vertel het aan iedereen.
Het kan me niet meer schelen. En daarbij, er is geen geld. De zaak staat op de rand van failliet.
- RICHARD Geld? Wie spreekt er hier van geld? Ouwe vrienden onder elkaar...
Ik wou gewoon eens goededag komen zeggen tegen jou. En tegen Sonja, natuurlijk.
- JEAN-PIERRE Tegen dat Sonja thuiskomt, ben jij al lang weg! Of moet ik je buiten sláán?
Heb je dat goed gehoord?
- RICHARD *(blijft schijnvriendelijk)* Slaan? Je bent toch veel beter in schoppen, Jean-Pierre.
(vals) Jij was toch de man die bijna een contract had bij Anderlecht?
En zo iemand zou mij buiten sláán? Dat vind ik geen stijl.
Door zo iemand word ik liever buitengeschopt. Iemand die bijna bij Anderlecht heeft gespeeld,
die mag mij desnoods 's nachts komen wakker maken om mij van het plein te schoppen.
Waar wacht je op? Ik heb toch nog één goede knie, Jean-Pierre? Wel?
Je zal mij toch naar buiten schoppen, mag ik hopen?
- JEAN-PIERRE Anderlecht... Dat is allemaal voorbij, Richard. Contracten, Anderlecht, voetballen,
alle klootzakkerij die daarbij komt kijken.... Allemaal gedaan.
En die knie van jou, dat vind ik spijtig, maar daar heb ik al genoeg voor betaald.
Ik ben niet van plan om te blijven afdokken voor een jeugdzonde.
En bovendien, ik heb het al gezegd: er is geen geld.

RICHARD Geld? Waarom begin je nu weer over geld?
Ik heb het ook al gezegd: ik wou alleen goeiedag komen zeggen...
Maar wie geen geld heeft kan nog altijd zijn huis of zijn zaak verkopen, of een hypotheek nemen.

JEAN-PIERRE We hebben een hypotheek. Op het huis én op de zaak.

RICHARD Zo! Twee hypotheeken! Dat kan niet iedereen zeggen!

ELLY *(komt opgelucht weer binnen)* Ziezo. Hij zal toch niet moeten gaan voetballen in de Limburg.

RICHARD Limburg? Voetballen?

ELLY Welja, ons Markske zal toch niet in de Limburg moeten gaan voetballen.
(Richard houdt zich van de domme, en kijkt vragend van Elly naar Jean-Pierre, die zich afwendt en zich opnieuw een whisky uitschenkt)
Wel, Jean-Pierre had toch gezegd dat de wasmachine al een kwartier stillag. In de wasmachine zaten de voetbaltruitjes van ons Markske, ja zelf kan ik mij geen wasmachine meer permitteren en daarom mag ik af en toe dat van Sonja gebruiken, want ons Markske heeft morgen een proper truitje nodig want morgen speelt zijn ploeg tegen een andere ploeg want hij voetbalt dus, ons Markske, en pas op, hij speelt al bij de miniemen-A.

RICHARD Ah!

ELLY Wel, Jean-Pierre zei dus dat... euh... wel, dat ik die truitjes maar snel uit de wasmachine moest halen, want dat die anders zouden verkleuren, en daar heb ik zo'n schrik van, want die voetbalploegen hebben allemaal een eigen kleur zie je, en als dat niet meer klopt dan moet je van de arbiter bij een andere ploeg gaan spelen. Wel, de kleuren van ons Markske zijn ploeg zijn wit met een rode streep, en als dát begint te verkleuren krijg je roze truitjes en dan moet ons Markske misschien gaan voetballen bij FC Roosdaal en dat ligt in de Limburg.

RICHARD *(heeft met open mond geluisterd)* Roosdaal? Licht dat niet in West-Vlaanderen?

ELLY Oeioei! Nog erger! Dan moet hij overstappen in het Centraal Station van Brugge, en staat hij godweet uren te wachten op aansluiting en dan...

RICHARD Centraal Station? Dat ligt toch in Brussel!

ELLY Oeioei! Nóg erger! In Brussel! En ons Markske spreekt geen woord Frans!

RICHARD Och, dat speelt allemaal geen rol. Als je maar kunt voetballen, in Brussel, dat is alles wat ze vragen. Misschien schopt hij het wel tot bij de miniemen van Anderlecht.

ELLY Denk je dat echt? Mij niet voor de aap houden, Richard...
Denk je echt dat ons Markske bij de miniemen van Anderlecht kan geraken?
Je mag het in mijn gezicht zeggen. Ik zou het graag weten.

RICHARD Och, iedereen kan bij Anderlecht geraken. *(kijkt Jean-Pierre indringend aan)*
Het gaat niet vanzelf natuurlijk, maar... Als je werkelijk wil, en je kent de juiste mensen...
Dan is het direct geflikt.

ELLY De juiste mensen, de juiste mensen... Ik ken wel een paar mensen. Maar of het de juiste zijn?
Dat weet ik echt niet. Wie zou dat nu kunnen weten? Weet jij niet wie die mensen zijn, Richard?

RICHARD Ik ken wel een paar juiste mensen, ja. Maar... Ik kan hen niet zomaar lastig vallen.
Ik moet eerst wat meer weten over ons Markske, ik moet die mensen toch kunnen wijsmaken welk vlees ze in de kuip hebben? Kom Elly, vertel ons eens wat over je voetbalwonder.

JEAN-PIERRE Elly kan nu niet vertellen. Ze moet naar huis.

ELLY Hoe, naar huis?

JEAN-PIERRE Ja, naar huis!

ELLY Maar ik kan nog niet naar huis. Ik wacht op een telefoontje,
en ik heb Sonja beloofd dat ik de afwas zou doen.

JEAN-PIERRE Dat telefoontje kan ik wel afhandelen en die afwas kan wachten.
Je moet ogenblikkelijk naar huis. Je zolder is aan 't afbranden, je kelder staat onder water en je
hebt een cake in de oven staan.

ELLY Maar Jean-Pierre toch! Je weet toch dat ik geen oven heb, dat kan ik mij niet permitteren.
Een cake, zegt die. Niet met mijn voeten beginnen spelen, hè Jean-Pierre.

JEAN-PIERRE *(roept)* Elly, je gaat naar huis! Nu onmiddellijk!

ELLY *(beteuterd)* Allez.... *(kijkt onzeker rond en stapt naar de deur)* Salut dan hè, mannen.

Act IX

De Tango de la Piscine.

Par le Richard

Op het moment dat Elly wil buitenstappen, komt Sonja binnen. De scène baadt in blauw licht, met verstuivers wordt de zaal in een chloorgeur gedompeld. Elly en Jean-Pierre blijven onbeweeglijk als standbeelden in een winternacht staan. Sonja en Richard begeven zich naar het voortoneel en dansen met elkaar. Sonja torst in iedere hand een zware pot verf.

Haar wijde regenjas puilt uit van zwembad attributen : badmutsen, een zwemvlies, drie surfplanken, snorkels, een zeespiegel, niet opgeblazen zwemvesten, oogbeschermers, zwembrillen, neusknijpers, bikini's en zwembroeken.

Ze draagt een grote halsketting gemaakt van een touw met felgekleurde vlotters, van het soort waarmee in een zwembassin de banen worden afgebakend. Ze laat zich willoos door Richard van de ene kant van het podium naar de andere leiden. Richard zingt uit volle borst "Le Tango de la Piscine".

Tijdens het zingen en dansen tovert hij de zwembadattributen uit de jas van Sonja tevoorschijn en gooit ze weg.

TANGO DE LA PISCINE. Par le Richard.

Jij wilde met mij trouwen, maar ik wou niet met jou
Jij wilde op mij bouwen, maar ik wou niet op jou
Jij wou bij mij verwijlen, maar ik wou niet bij jou
Jij wou mijn land bezeilen, maar ik niet dat van jou

Refrein:

Hete teef
Loopse Geit
Wulpse Kat
Jij was als het plaatselijk bad
Ik moest maar naar je kijken
en je was al nat. (bis)

Ik heb nooit van jou gehouen, maar jij hield wel van mij
Ik hield van alle vrouwen, maar jij alleen van mij
Ik liep op iedereen te geilen, maar jij alleen op mij
Ik liep van iedereen te kwijlen, maar jij alleen van mij.

Refrein:

Hete teef
Loopse Geit
Wulpse Kat
Jij was als het plaatselijk bad
Ik moest maar naar je kijken en je werd spekglad. (bis)

Act X

Waarin Richard Sonja niet voor iemand anders neemt

- SONJA *(zet, Richard negerend, de potten verf neer)* Jean-Pierre, ik heb die twee potten verf meegebracht. Dan kan je vandaag nog beginnen te schilderen.
- RICHARD *(heeft inmiddels opnieuw de tuil bloemen in zijn hand)* Ahaa... Wie we daar hebben. Sonja! Bloem van mijn leven, schat van mijn hart. Hier. Deze rozen zijn voor jou.
(Sonja neemt uit het lood geslagen de tuil in ontvangst Richard slaat zijn arm om Sonja en spreekt ook háár zwoel toe) Sonja, Sonja. De enige vrouw die ik nooit zal vergeten. Als ik ooit in mijn leven geluk heb gekend, dan was het wel met jou.
(kijkt uitdagend naar Elly, die nog steeds bij de deur staat)
Weet je nog, die keer in het zwembad? De kop van de badmeester, toen hij dat deurtje openstak!
- SONJA *(rukt zich gegeneerd los)* Elly, wil jij die bloemen even in een vaas zetten?
Er staat er een in het kleine kastje in de keuken.
- JEAN-PIERRE Waarom moet Elly dat doen? Ze gaat trouwens net naar huis. Ze moest al weg zijn.
- ELLY *(kijkt met het hoofd schuin, beschuldigend naar Jean-Pierre)*
Jaja, want ik heb een cake in de oven staan. En mijn kelder staat in brand.
- SONJA Cake? Kelder in brand? Wat is dat nu weer voor zever. Daarbij, ze moet hier nog afwassen. Kom, ga naar de keuken en neem die bloemen mee.
- ELLY *(trionfantelijk)* Vooruit dan maar. Omdat jij het bent.
(neemt de bloemen en de jas van Sonja aan, en gaat ermee naar de keuken)
- SONJA Zo. Wil jij iets drinken, Richard?
- JEAN-PIERRE Doe geen moeite. Hij heeft zichzelf al twee whisky's uitgeschonken.
En daarbij : binnen vijf minuten is hij weg.
- RICHARD Jaja, want ik heb een oven in mijn kelder staan, en mijn cake staat in brand.
Maar... *(grimassend van gespeelde pijn)* Ik denk dat ik toch nog even blijf.
(gaat zitten) Mijn knie, mijn knie... Dat is het keren van het weer. Een echte barometer.
Some day my knee will kill me! Het schiet er ineens in, en dan sta ik erop van neer te gaan zitten. Dus, Sonja, ik ben bang dat ik wel op je voorstel moét ingaan. Voor mij een whisky.
En geef die jongen daar ook iets. *(doet teken naar Jean-Pierre)*
- JEAN-PIERRE Richard, ik verwittig je...
- RICHARD Jaja, ik weet het, *(kijkt op zijn horloge)* nog vier minuten en veertig seconden. Piep!
- JEAN-PIERRE Stop ermee.
- RICHARD Vier minuten en dertig seconden. Piep!
- JEAN-PIERRE Stop daarmee heb ik gezegd!
- RICHARD Twintig seconden? .. Euh... Piep?
- JEAN-PIERRE *(zet zijn glas met een klap neer en wil dreigend op Richard afstappen)* Nu is het genoeg! Buiten!
- SONJA *(heeft inmiddels een whisky uitgeschonken; ze gaat tussen Richard en Jean-Pierre in staan, en*

spreekt Jean-Pierre ijsig kalm toe) Wat gebeurt er? Voel je je niet goed? Lang geleden dat ik je zó actief heb gezien. *(geeft whisky aan Richard)* Laat Richard rustig zijn whisky opdrinken. Daarna gaat hij wel weg.

- RICHARD Voilà. Dat is gesproken. Ik drink rustig mijn whisky op. Maar dan moet ik wel nog even met Elly praten. Dat heb ik beloofd. Ik moet haar toch vertellen hoe ons Markske bij de miniemen van Anderlecht kan geraken. Daar moet ik eens goed met haar over spreken. Want daar weet ik alles van, hoe je iemand bij Anderlecht kunt binnenhelpen. En daarna ga ik weg. Misschien.
- JEAN-PIERRE Oké. Je doet maar wat je niet laten kunt. Maar ik ga naar mijn kamer.
- SONJA Je hebt gelijk, jongen. Loop maar weer weg. Dat is nu dag in dag uit dat hij in die kamer wegkruipt. Wat zit jij daar toch te doen? Niets. Niets doet hij. Ik begrijp het niet. Kom, als je dan toch weggaat, neem dan die potten verf mee en zet ze in mijn kamer, dan kun je vanavond al aan het plafond beginnen.
- RICHARD Mijn kamer? *(kijkt van Sonja naar Jean-Pierre en omgekeerd)* Elk een eigen kamer, ja?
- SONJA *(gegeneerd; werkt het uit op Jean-Pierre)* Wat ga je doen? Blijf je daar staan of ga je naar je kamer? *(Jean-Pierre maakt aanstalten om weg te gaan)* En neem die potten verf mee!
- JEAN-PIERRE Doe dat maar zelf. Het is jouw kamer.
- RICHARD *(geamuseerd)* Daar heeft hij wel een beetje gelijk in, Sonja.
- SONJA Moei je er niet mee! Hij draagt die potten verf naar mijn kamer en daarmee uit. God, moet ik het hier dan echt allemaal zelf doen? Het huishouden, de boekhouding, de zaak, zelfs vandaag, een zaterdag verdomme. En dan vraag ik om twee potten verf tien meter ver te dragen, en dat is al teveel voor mijnheer.
- JEAN-PIERRE Kus nu mijn kloten! Het huishouden laat je door Elly doen, de boekhouding, pffft, als er per week tien facturen zijn is het veel, en de zaak, heb ik jou ooit gevraagd om je daar mee bezig te houden!
- RICHARD *(hoofdschuddend)* Tssk, tssk, tssk...
- SONJA Neem die potten verf en draag ze naar mijn kamer!
- JEAN-PIERRE En over dat werken op zaterdag, daar geloof ik niets van. Van Oevelen die op een zaterdag om materiaal komt! Kon je echt niets sterkers verzinnen?
- RICHARD Van Oevelen? Ken ik hem, ken ik hem?
- SONJA Het moest vandaag. Hij kon niet anders.
- JEAN-PIERRE O ja? Wat heeft hij besteld dan?
- SONJA Besteld...?
- JEAN-PIERRE Dakpannen, zakken cement, bakstenen, golfplaten, latex... Wát heeft hij besteld?
- RICHARD Ik geloof niet dat ik hem ken. Het zegt mij niets, Van Oevelen.
- SONJA *(herpakt zich, en gaat direct in de aanval)* Sinds wanneer ben jij in de zaak geïnteresseerd? Als je wil weten wat Van Oevelen besteld heeft, ga dan naar het kantoor. De factuur ligt daar.
- JEAN-PIERRE Akkoord. Kom, geef de sleutels. Ik wil die factuur wel eens zien.
- SONJA Nu nog mooier! Nu begint hij mij al te controleren ook!

RICHARD Ik héb wel een Van Oevelen gekend, maar...

JEAN-PIERRE *(houdt zijn hand uitgestoken)* Je durft niet, hè Sonja? Je weet even goed als ik dat er geen factuur ligt. Je bent vandaag helemaal niet op de zaak geweest. Wat probeer je ons eigenlijk wijs te maken? *(cynisch)* Dat de komst van een ouwe vriend je koud laat? Bullshit. Je denkt constant aan die vent. En je wil hem het omgekeerde doen geloven, door hem niet zelf te ontvangen, en door een half uur te laat binnen te komen met een air van 'sorry, maar mijn werk gaat voor'.., Hoe zielig.... Je BENT gewoon niet naar de zaak gegaan. Van Oevelen heeft geen kloten besteld. Laat staan dat er een factuur zou zijn. Je hebt gewoon met je auto een tijdje rondgereden tot je er zeker van kon zijn dat Richard goed en wel binnen was. En die potten verf heb je al van gisteren in je koffer staan, zo slim ben je wel.

SONJA *(pokerface; haalt een sleutelbos tevoorschijn en legt die in de hand van Jean-Pierre)*
Voilà. Ga kijken. Ga kijken! Maar áls die factuur er ligt, en ze ligt er, als die factuur er ligt dan zet jij hier geen voet meer binnen. Goed begrepen? Ga maar. Daar is de deur.
Ik ben benieuwd of je de weg naar de zaak nog vindt.
(Jean-Pierre aarzelt) Vooruit. Wat scheelt er? Je was toch zo zeker van jezelf?

JEAN-PIERRE ...Godverdomme, al die zever voor twee potten verf. *(tussen zijn tanden)* Val toch dood.
(werpt de sleutels op het tafeltje en gaat vloekend de trap op, in iedere hand een pot verf. Hij gaat de kamer van Sonja in en slaat de deur met een klap dicht)

Act XI

Oude wonden

(Sonja kijkt Jean-Pierre misprijzend na)

- RICHARD *(kijkt kwasi-verwonderd Jean-Pierre na, richt zich dan tot Sonja)* Maar die is al tien jaar dood.
- SONJA Wat?
- RICHARD De Van Oevelen die ik heb gekend, die is al tien jaar dood. Als het niet langer is.
- SONJA Begin jij nu ook al met mij te lachen? *(gekwetst)* Van Oevelen IS geweest, dus ik KON hier niet zijn om de rode loper voor je uit te rollen. Dat kun je toch niet kwalijk nemen.
- RICHARD Kwalijk nemen? Integendeel. Ik ben prima ontvangen. Elly heeft mij in de watten gelegd. En met Jean-Pierre heb ik boei-en-de gesprekken gehad.
- SONJA *(nog steeds op dat gekwetste toontje)* Toch heb ik er spijt van dat ik je niet zelf heb kunnen ontvangen. Dan had jij die ruzie niet hoeven mee te maken.
- RICHARD Och, zo'n ruzie, ik vind dat wel plezant. Het komt in de beste families voor... Bovendien kwam ik eigenlijk voor Jean-Pierre. Ik heb die jongen al in zolang niet gezien... Toffe peignoir heeft hij.
- SONJA *(zwaargekwetst)* Voor Jean-Pierre...? Maar ik dacht... Waarom bracht je dan die bloemen mee, en toen ik binnenkwam, waarom nam je me dan in je armen? Waar iedereen bijstond. En die zwembadhistorie, moest je daar nu echt over beginnen? Waarom oude wonden openrijten, Richard? Waarom?
- RICHARD Een mens moet toch ergens over praten.
- SONJA *(hoofdschuddend, moedeloos)* Jij zal ook nooit veranderen... Smeerlap...

Act XII

Ballade van een gesmade.

Door Sonja Offenbach

Licht verandert naar intieme Vlaamse kleinkunstsfeer, genre Mary Porcelain juni 1968. Sonja schrijdt naar het voortoneel en declameert intussen met fragiele stem en intonatie de inleiding tot haar "Ballade van een Gesmade".

Vanuit het donker treden Elly en Jean-Pierre tevoorschijn, ze dragen Sonja's rekwisieten aan; Jean-Pierre een barkruk en een akoestische gitaar, Elly een blonde pruik met lang sluijk haar. Jean-Pierre plaatst de kruk in de lichtcirkel en reikt Sonja de gitaar aan, waarop zij meteen een intro begint te tokkelen. Elly schikt de pruik op Sonja's kruin, en ook tijdens de eerste strofe corrigeert ze liefdevol nu en dan een weerbarstige lok.

SONJA En dan zal ik nu gaarne een chanson voor u vertolken, het slotchanson van mijn laatste LP die ik in eigen beheer uitbracht onder de titel 'Ik Moet Alles Alleen Doen', Zelfs mijn LP's Uitbrengen; -een chanson dat handelt over het leven, over de vele tegenslagen en de treurnis die wij allen op zijn tijd te verwerken krijgen, wij allemaal, rijk of arm, blank of zwart, jong of oud, man of vrouw, ziek of gezond, groot of euh... euh... groot of euh... klein, klein!... dood of levend, dik of dun, kort of lang, smal of breed, hoog of laag, ieder van ons kortom, en met mijn excuses aan wie ik vergeten mocht zijn, maar tegelijk behandelt mijn chanson die simpele alledaagse geneugten, die kleine eenvoudige dingen die het leven ondanks alles de moeite waard maken, voor ons allemaal, voor arm of rijk, voor ieder van ons kortom... De titel van het chanson luidt BALLADE VAN EEN GESMADE. Door Sonja Offenbach. Wie het liedje kent, mag het refrein meezingen...

BALLADE VAN EEN GESMADE. Door Sonja Offenbach

Als ik luister naar het vallen van de regen
Als ik uitkijkt op de golven van de zee
Gevoelens tot een stroom aaneengeregen
Mijn hart spoelt als een sloepje mee
Dan loop ik verloren langs de waterwegen
Want hier wordt mij duidelijk dat :
Mijn liefde nooit een kans heeft gekregen
Mijn liefste wilde dat ik hem vergat.

(Elly onopvallend af; Richard trekt de aandacht op zich door op te staan, zich een whisky uit te schenken, onderwijl ostentatief snikkend als van door het liedje losgeweekte ontroering. Jean-Pierre staat bokkig met zijn rug naar Sonja)

Refrein:

Ik zing een treurig luisterlied
Mijn mijn prins hij luistert niet
Naar zijn liefde wilde ik zwemmen
In mijn armen hem omklemmen
Ik langde naar hem,
ik sprong in de vliet
Geen zee te hoog, geen water te diep
Ik zwom naar mijn prins maar tot mijn verdriet
Ik zwom naar mijn prins maar hij was er niet....

(Sonja buigt diep; Richard applaudiseert uitdagend en roept enkele malen "Bravo!"; Jean-Pierre verdwijnt alle rekwisieten meenemend; belichting weer als voorheen)

Act XIII

Vaders en zonen

- ELLY *(op; ze draagt een vaas met daarin de bloemen van Richard; de stengels van de bloemen zijn zéér kort afgesneden)* Kijk hier eens hoe schoon! Ik heb ze goed schuin afgesneden, dan houden ze langer. Waar wil je ze hebben, Sonja
- SONJA *(afwezig)* Och... zet maar ergens neer...
- ELLY Ja maar, wil je ze op de tafel, op de vensterbank, bij de telefoon, of . . .
- SONJA Zet maar ergens neer! Om het éven waar...
- RICHARD *(lijmerig)* Kom Elly, wij zullen samen een geschikt plaatsje uitzoeken. *(stapt overdreven trekkebenend naar Elly, leidt haar bij de arm mee, neemt met strelende handen de vaas van haar over en zet ze op de vensterbank)* Zo. Wat denk je ervan, Elly. Zijn ze niet prachtig? Zijn ze niet echt geschapen om op deze vensterbank te staan?
- ELLY *(eerst de wenkbrauwen fronsend, dan verbaasd)* Verdorie, je hebt gelijk! Op die vensterbank horen ze thuis. En zeggen dat ik ze bijna op de tafel had gezet!...
- RICHARD Trek het je niet aan, Elly. Vergissen is menselijk. *(neemt een bloem en schikt die, terwijl hij verliefd kijkt, achter haar oor)* Wie niets doet, niets misdoet, nietwaar? Dat is precies wat ik zo bewonder in vrouwen zoals jij. Tussen haakjes: heb je de afwas nu al gedaan?
- ELLY Jaja, daarnet. 't Was gelukkig niet veel deze keer.
- RICHARD Ah? Je doet hier altijd de afwas? *(kijkt in de richting van Sonja)* Iemand moet het doen natuurlijk. Maar nu hij eindelijk gedaan is, de afwas, vinden wij het goed dat je erbij komt zitten, nietwaar Sonja? Kom er gezellig bij zitten. Wil je iets drinken? Ik lust nog een whisky.
- Sonja? Jij iets? Neen? Zoals je wil. Enfin, vertel eens op, Elly. Ons Markske... *(hij prepareert twee whisky's)*
- ELLY Ja, wat moet ik erover vertellen. Echt een braaf manneke. En voetballen! 't Is niet omdat het mijn kind is, want de trainer zegt het ook en zijn kind is het ook niet. *(giechelend alsof ze een goeie grap lanceert)* Enfin, toch niet dat ik weet. Maar zoals dié over het plein loopt, ons Markske bedoel ik...! Een kampioen. *(Richard duwt haar één van de whisky's in de handen. Ze is heel even verrast maar blijft verderspreken. In de loop van het gesprek zal ze nu eerst en dan nippen maar nadien drinkt ze het glas, in het vuur van haar betoog, met forse slokken leeg, alsof het limonade was)* Dat loopt maar van hier naar ginder, en niet moe willen worden, NIET moe willen worden! Een fenomeen, zegt de trainer. Alleen, zegt hij, de trainer dus, zou hij wat meer met zijn hoofd moeten voetballen ook. Pas op, ik bedoel niet : koppen. Want dat kan hij genoeg, koppen. Als er een in zijn ploeg is die kan koppen dan is het ons Markske, dat zegt iedereen. Ik bedoel, hij zou wat meer moeten DENKEN. Begrijp je wat ik wil zeggen? Speloverzicht noemt de trainer dat, speloverzicht, dat mankeert hij nog een beetje. Snap je wat ik bedoel, Richard?
- RICHARD Om eerlijk te zijn, nee. Ik snap er geen fluit van.
- ELLY Ik vroeger ook niet. Ik heb er lang over gedaan maar ik geloof dat ik het nu zo goed snap dat ik het zelfs kan uitleggen. Kijk, neem nu dat een jongen uit de ploeg van ons Markske de bal heeft. En stel dat ons Markske naar die jongen loopt en hem die bal afpakt, dat is dus GEEN speloverzicht. En dat wil hij maar niet afleren. En dat is dom, want: als een jongen uit je ploeg de bal heeft, dan is dat zo goed alsof je de bal zelf hebt. Dus dan moet je die jongen gerust laten. Dat is speloverzicht. Snap je 't nu, Richard?

RICHARD Ja, ja... *(op theatrale toon)* Het begint mij te dagen, zoals de nachtwacht zou zeggen. Maar ik zou mij daar toch niet te veel zorgen over maken, Elly. Speloverzicht is niet zo belangrijk voor een voetballer. Talent, DAAR komt het op aan. En zo te horen heeft ons Markske dat in overvloed. Echt een geschikte nieuwe spelverdelers voor de minniemen van Anderlecht.

ELLY Meen je dat echt, Richard? Je zegt dat toch niet om mij een plezier te doen. Overdrijf je niet een beetje? Denk je echt dat ons Markske bij de minniemen van Anderlecht kan geraken? Ik wil de waarheid horen.

RICHARD 't IS de waarheid. Ons Markske is een en al talent. Dat is heel wat anders dan... dan... bij voorbeeld ik in mijn tijd. Ik was dat niet waard. *(kijkt uitdagend naar Sonja)* Ons Markske lijkt mij meer... hoe zal ik het zeggen...? Een tweede Jean-Pierre! Jean-Pierre, die heeft indertijd een contract aangeboden gekregen van Anderlecht. Akkoord, hij is er niet op ingegaan, maar hij heeft toch de KANS gehad om miljonair te worden.

ELLY *(ontroerd)* Dat pakt mij nu. Ergens diep vanbinnen wist ik dat allang maar ik dacht dan altijd, ik ben zijn moeder en elke moeder denkt dat haar kind iets bijzonders is, "mijn kind schoon kind", zeker als je er maar één hebt... Maar nu jij het ook zegt ben ik gerust: 't is waar, ons Markske is een fenomeen. Bij de minniemen van Anderlecht... Dat had zijn vader nog mee moeten kunnen maken... *(grienuend)* Miel toch, Miel, Miel, Miel.

SONJA Laat haar toch met rust. Je ziet wat ervan komt.

RICHARD Hoe kan ik dat nu weten? Wie is dat, die Miel?

SONJA Alsof dat niet duidelijk is.

RICHARD Maar nee, 't is niet duidelijk. Wie of wat is Miel?

SONJA Miel is Markskes vader en die mens is drie jaar geleden gestorven. Duidelijk genoeg zo?

ELLY Miel. Mile. Miei...

RICHARD Aaah... de vader van Markske! Drie jaar geleden. Gestorven. Wel. wel... Over vaders gesproken, hoe is het met die van jou?

SONJA Die is al ACHT jaar dood... Alsof je dat niet weet. Je bent nog bij de begrafenis geweest. Zo zat als een kanon, natuurlijk.

RICHARD Dat zou wel eens kunnen. Als ik zat ben ga ik altijd naar begrafeningen. Daar zie je de mens op zijn best. Goedgekleed en hongerig.

SONJA Richard, kun je zoiets zeggen... Je weet toch hoeveel mijn vader voor mij hoe betekende.

ELLY *(bet haar ogen met een zakdoekje)* Tegen wie zeg je 't. Dat was met ons Markske ook zo. Zijn pa, die was als een god voor hem. Toen die wegviel had dat ventje niemand meer. Ja, ik was er nog wel, maar dat is niet hetzelfde... Zo'n kind heeft een vader nodig.

RICHARD *(neemt Elly's hand teder vast)* Maar Elly, voor een knappe weduwe als jij kan het toch geen probleem zijn om ons Markske aan een nieuwe pa te helpen. Er lopen toch vaders genoeg rond, die nog niet dood zijn? En als een nieuwe pa niet lukt *(legt nu z'n arm rond Elly's schouder)* kan je ons Markske misschien toch al aan een broertje of een zusje helpen?

SONJA Wil je nu eindelijk ophouden! Laat haar met rust!

RICHARD Sorry, sorry... Ik probeerde alleen maar te helpen. Een kind gelukkig maken, daar zou ik echt ALLES voor doen. A propos, hoe komt het eigenlijk dat jij geen kinderen hebt? Ligt het aan jou of aan Jean-Pierre?

SONJA *(onthutst)*... Elly, wil jij meneer uitlaten als z'n whisky op is. Ik ga naar m'n kamer.
(ze stapt nijdig de trap op en slaat de deur van haar kamer met een klap dicht Jean-Pierre komt prompt woedend naar buiten, loopt over de overloop naar zijn eigen kamer en slaat de deur hard dicht)

RICHARD Toch gemakkelijk, als je elk een kamer hebt.

ELLY *(steekt haar zakdoekje in haar mouw)* Richard, dat had je nu toch niet moeten doen. Dat is haar teer punt, kinderen krijgen. Of beter gezegd, geen kinderen krijgen. En waarom zei je dat van haar vader? Dat vond ik toch een beetje misplaatst, Richard.

RICHARD Ja? Vind je dat werkelijk? *(doet alsof hij nadenkt)* In feite heb je gelijk, ik heb mij misdragen. Maar ja, dat komt, ik weet mij geen houding te geven als ik moet meemaken hoe twee van mijn allerbeste vrienden met elkaar in ruzie leven. Want dat doen ze toch? Dat ziet een klein kind. Elk zijn eigen kamer, bekvechten waar iedereen bij is, Jean-Pierre die niet vies is van whisky... Is dat al lang aan de gang?

ELLY *(op haar ongemak)* Ach... dat zijn zo van die dingen waar een mens niet graag over praat

RICHARD Je hoeft je voor mij niet in te houden. Ik ben toch een oude vriend van Sonja en Jean-Pierre? En ik ken jou toch ook van vroeger, en ik ga je toch helpen met Markske z'n voetbalcarrière? Eigenlijk ben ik al bijna een lid van de familie. Ik heb er RECHT op om te weten wat hier gebeurt...

ELLY Ja... als je het zo bekijkt... Wel, het is eigenlijk allemaal begonnen toen Sonja haar vader stierf...

Act XIV

Interviewen voor beginners

*Op de achtergrond weerklinkt de tune van een bekend sportprogramma op de televisie.
De belichting wordt helwit, als in een bekende televisie-studio. Een microfoonhengel zwaait boven de bekende hoofden van Richard en Elly de scène op. Nog voor de tune helemaal afgelopen is, begint Richard te spreken, vlot en swingend, zoals een bekende televisiesportjournalist.*

- RICHARD Goedenavond beste kijkers. In onze reeks Leven na de Sport, zullen wij vanavond dieper ingaan op de onderliggende achtergronden van de malaise die momenteel heerst in de middens van ex-voetballer Jean-Pierre Lambert en zijn echtgenote Sonja Offenbach. We hadden graag beiden aan u voorgesteld, maar helaas hebben ze verkozen om elk in hun eigen kamer te blijven. Gelukkig konden we wel rekenen op de bereidwillige medewerking van mevrouw Ongena, de charmante buurvrouw en vriendin van de betrokkenen...
Mevrouw Ongena, hartelijk welkom...
- ELLY *(de eerste minuten trillend van camera-vrees; geaffecteerd sprekend)* Ik ben Ongena Elly. Ik ben 36 jaar, van beroep huisvrouw, weduwe van Ongena Emiel en moeder van Markske, en ik ben woonachtig naast Sonja en Jean-Pierre. Mijn hobby's zijn: het kappersvak. Knippen, permanenten, spoelingen...
- RICHARD *(onderbreekt haar telkens in het midden van een zin)* Maar terzake. Mevrouw Ongena, bij het voorbereidend gesprek vertrouwde u ons al toe dat het eigenlijk allemaal begonnen is toen de vader van Sonja stierf. Kunt u daar wat meer over vertellen?
- ELLY Wel, de vader van Sonja kwam dus te overlijden, en toen moest Sonja ineens helemaal alleen de zaak voortzetten en dat was te zwaar voor haar. Bovendien, met de crisis in de bouw, liepen de zaken hoe langer hoe slechter. De mensen hebben geen geld om grond te kopen, laat staan dat ze materiaal kopen om een huis te bouwen. En dan dat personeel van tegenwoordig, dat is niet te betalen. Als je in zo'n zaak met z'n tweeën kunt werken, als koppel, dan is het nog te doen. Maar ja, Jean-Pierre *(diepe zucht in de microfoon)*... Je zou hem soms moeten zien rondhangen... Hij is eerder een last dan een steun voor Sonja. Ik weet niet wat het is met die jongen. Volgens mij heeft het er mee te maken dat Sonja hem indertijd voor de keuze heeft gesteld: ofwel trouwen met haar, ofwel profvoetballer worden. Geen tussenweg. Jean-Pierre heeft dan gekozen om te trouwen met haar, maar... Ik heb de indruk dat hij daar spijt van heeft. Enfin, niet van dat trouwen, maar dat hij geen profvoetballer geworden is. Dat houdt hem nog altijd bezig. "Ik moest alleen nog mijn handtekening zetten op dat profcontract", zegt hij dan, "de rest was in kannen en kruiken". Maar ja, hij heeft gekozen voor haar... En daar is nog weinig aan te veranderen. Daarom ben ik zo blij dat iemand *(veelbetekenende blik naar de interviewer)* me wil helpen met Markske. Een voetballer moet jong beginnen met zijn carrière. Ik wil dat ons Markske zijn eigen capaciteiten leert kennen, met de steun van de juiste mensen, zodat hij niet dezelfde fout kan maken als Jean-Pierre indert...
- RICHARD Maar mevrouw Ongena, Jean-Pierre Lambert had toch ook de steun van de juiste mensen? Zijn eigen vader ondervoorzitter, zijn toekomstig schoonvader vóórzitter van Racing Hogerop! Die mensen hebben zich kromgewerkt om hem bij Anderlecht te krijgen...
- ELLY *(is intussen op dreef geraakt)* Kromgewerkt, kromgewerkt... Kijk, Anderlecht of Racing Hogerop, voor Sonja maakte dat geen enkel verschil. Voetbal, daar ging het om. Sonja háátte voetbal. Dat komt, haar vader, die was ervan bezeten. Die mens zat meer in het clublokaal van de Racing dan thuis. Als ze wonnen was hij zat en als ze verloren was hij nog veel zatter. En als ze gelijk speelden was hij zatst van al. En als hij dan thuis kwam sloeg hij de boel kort en klein... En dan verschieten ze ervan dat Sonja haar buik vol had van alles wat met voetbal te maken had! Als zij trouwde zou het zijn met een man die niks met voetbal te maken had. En geloof het of niet, dat zou Jean-Pierre worden... Op het moment dat iedereen dacht dat hij

prof zal worden, kiest Jean-Pierre voor Sonja en stopt helemaal met voetballen. Hij hangt zijn schoenen in de wilgen. Dat nieuws sloeg in als een bom. De supporters konden het niet geloven, de kranten schreven er over en de vaders konden er niet mee lachen.

Sonja haar vader, als voorzitter, had op het geld van de transfer gerekend. En Lode, z'n eigen vader was er helemaal de put van in. Na alles wat die mens voor zijn jongen gedaan had, hem door weer en wind naar de training voeren, zijn truitjes wassen, hem veel fruit doen eten, hem zijn sigaretten afpakken...

RICHARD Nu we het hebben over Lode Lambert, de vader van Jean-Pierre...
Komt die nog vaak over de vloer bij Sonja en Jean-Pierre? (*Elly zwijgt gegeneerd*)
Kunt u ons de intieme verhouding schetsen tussen de gezinsleden?

ELLY Intieme verhoudingen... Kijk, van mij zal je geen kwaad woord horen over mijnheer Lambert. Hij is tenslotte een weduwnaar die zijn vrouw verloren is op een spijtige manier. Als verzekeringsagent je vrouw verliezen bij een kettingbotsing... Er zijn plezieriger manieren om je vrouw te verliezen. Jean-Pierre was toen een jaar of vijf. Hij heeft zijn moeder nooit gekend. (*lichtjes ontroerd*) Mijnheer Lambert is ook nooit hertrouwd, hij heeft Jean-Pierre helemaal alleen opgevoed. En pas op, hij heeft dat goed gedaan. Alleen, niet dat ik kwaad wil spreken, maar... Misschien heeft hij de jongen iets teveel willen pousseren om voetballer te worden. Jean-Pierre kon wel voetballen, en hij deed dat graag, maar het ontbrak hem aan karakter... Hij durfde gewoon geen prof te worden, en dus is hij met Sonja getrouwd. Gedaan met voetballen. Daarom dat mijnheer Lambert Sonja niet kan horen of zien. Dat klinkt misschien hard, maar het is zo. Het was alsof Sonja hem van de ene dag op de andere zijn zoon had afgepakt. Logisch dat hij hier bijna nooit over de vloer komt. Het moet hem pijn doen. Eerst je vrouw verliezen, dan je zoon... En daar komt nog bij, een jaar geleden, die affaire bij de Racing...

RICHARD Een affaire? Daar is ons niets van bekend.

ELLY Affaire, 't is te zeggen, na de dood van Sonja haar vader was mijnheer Lambert voorzitter geworden. En pas op, dat deed hij heel goed. Iedereen zei dat. Tot vorig jaar. Opeens, zomaar zonder aanleiding, zetten ze hem af. Hij mocht nog wel erevoorzitter blijven. Wat erop neerkomt dat hij niets meer in de pap te brokken heeft, maar dat hij nog wel zijn geld in de club mag steken. Dat is alles wat die mens nog heeft : zijn geld. Trouwens, dat is de enige reden waarom hij ook bij Sonja af en toe nog over de vloer komt, om geld te geven aan Jean-Pierre, nu de zaken zo slecht gaan...

RICHARD Zozo... Jean-Pierre krijgt geld van zijn vader...

Act XV

Een fles whisky of twee komt altijd van pas

De studio wordt weer huiskamer.

- RICHARD *(veert recht)* Elly, Sonja zal het wel niet erg vinden als ik eens telefoneer, zeker?
(loopt al naar de telefoon, en zoekt in de telefoongids een nummer op)
- ELLY Nee, ik telefoneer hier ook altijd. Ik kan mij geen telefoon meer permitteren.
Is het binnen de zone?
- RICHARD *(mompelend, terwijl hij voortzoekt)* Jaja...
- ELLY Maar Richard, niet te lang bellen als je wil. Ik verwacht een telefoontje.
De trainer brengt ons Markske na elke training naar de bus, en dan belt hij dat ons Markske op komst is en ga ik staan wachten aan de bushalte in de Vanschoonbekerstraat.
Ik zou natuurlijk ook aan de halte van de Boulevard Manteau kunnen gaan staan, dat is zelfs dichterbij, maar stinken dat het daar doet...
- RICHARD *(heeft intussen een nummer gedraaid, en gebaart Elly te zwijgen)* Hallo, Lode?... Richard hier...
De Richard, ja... Zeg, ik zit toevallig hier bij Jean-Pierre en Sonja, enneuh...
Ik blijf hier eten vanavond, en Jean-Pierre en Sonja laten vragen of je ook komt...
Jaja, Sonja ook... Neen, ze zijn hier niet, ze zijn al inkopen gaan doen naar de Delhaize...
(met warme stem) Ik zou het heel erg op prijs stellen als je komt, Lode. Voor die keer dat ik in de buurt ben. We hebben elkaar al te lang niet gezien... *(plots geërgerd)*
Geld? Wie spreekt er van geld? Onze vrienden onder elkaar... Ik zou je gewoon graag nog eens zien, is dat zo eigenaardig?... *(kijkt triomfantelijk naar Elly, die het hele gesprek met stijgende verbazing heeft gevolgd)* Dus je komt? Fantastisch. We aperitieven om, laten we zeggen, wacht even... *(legt hand op de hoorn en richt zich tot Elly)* Hoe laat is het nu?
- ELLY Euh... *(kijkt op haar horloge)* Tien over twaalf. Tien over twaalf!
- RICHARD Om half zes. Het mag ook iets later zijn...
Nee, ik denk dat ze wel alles zullen meebrengen van de Delhaize...
- ELLY *(doet Richard teken dat hij al veel te lang aan het telefoneren is; wijst op haar horloge)* Ons Markske!
De trainer moet bellen! De bus!
- RICHARD *(keert zich met zijn rug naar Elly)* Een fles whisky of twee komt natuurlijk altijd van pas.
- ELLY *(loopt op Richard toe en sist)* En ansjovisjes! En chips en kaasbrokjes!
(geruststellend knikkend) Als hij dan toch vanalles meebrengt...
- RICHARD En een beetje ansjovissen of chips of zo, dat mag ook ja. Breng maar mee.
We zullen er wel voor zorgen dat het op geraakt. OK? Tot straks dan. En Lode...
Het doet me werkelijk veel plezier dat we elkaar zullen terugzien.
- ELLY Zeg... Tussen haakjes... Weten Sonja en Jean-Pierre hiervan?
Wat zullen die zeggen? Richard toch...
- RICHARD Ach, zullen ze zeggen, een fles whisky of twee komt altijd van pas.
Om van de ansjovissen maar te zwijgen. Maar... ter zake!

Act XVI

Interviewen voor gevorden

Huiskamer wordt studio. De tune weerklinkt opnieuw. Elly en Richard lopen terug naar hun plaatsen.

- RICHARD Mevrouw Ongena, zoals u daarnet al zei, krijgt Jean-Pierre geld van zijn vader Lode. Over welke sommen spreken wij hier?
- ELLY Tja... Hij krijgt zo af en toe wat geld.
- RICHARD Komkom, mevrouw Ongena, weinig kan het toch niet zijn. Twee hypotheeken, een slechtdraaiende zaak, de heer des huizes een drankprobleem... Dat kost toch allemaal geld? En bovendien bent u in dienst als schoonmaakster...
- ELLY *(onderbreekt nu telkens Richard)* Excuseer... Schoonmaakster! Je denkt toch niet dat ik mij laat betalen voor het weinige dat ik doe. Het is niet meer dan normaal. Sonja en Jean-Pierre hebben mij geweldig geholpen toen ik met mijn kapsalon begon. Zij hebben mij geld gegeven, en dat heb ik nog niet kunnen teruggeven. Ik zou wel willen, maar sinds ik failliet ben bezit ik geen rotte frank meer. Ik mag Sonja haar wasmachine gebruiken, ik mag telefoneren, ik mag samen met ons Markske al eens blijven eten... Het minste dat ik kan terugdoen, is Sonja helpen in haar huishouden. De afwas, haar haar doen, afstoffen en zo...
- RICHARD Goed, in dat geval geloof ik dat we het hele probleem ten gronde hebben behandeld, *(eindtune begint te lopen)* en rest ons alleen onze sympathieke gaste te danken voor haar bereidwillige medewerking. Dames en heren, uw applaus voor... Elly Ongena!
- ELLY *(verbouwereerd)* Maar... maar... ik heb nog zoveel te vertellen, het is nog niet gedaan, echt waar *(begint sneller te spreken)* als ik nu stop, zullen de kijkers een slechte indruk van mij krijgen, ik moet nog zeggen waarom de zaak failliet ging, ik kon daar niets aan doen, dat was Miel zijn fout...
- RICHARD *(spreekt er overheen)* Ik geloof niet dat dat van belang is, mevrouw Ongena. Bedankt voor uw aandacht, beste kijkers, en nog een prettige avond! *(eindtune begint opnieuw te lopen)*
- ELLY *(blijft doordrammen, in stijgende mate hysterisch)* Miel dacht dat hij alles kon, en hij kon veel, maar van electriciteit wist hij nog minder dan ik, en ik weet er niets van, absoluut niéts... Wel, op een goeie dag zát de zaak dan eindelijk eens vol, zeker vijf klanten, allemaal permanenten en spoelingen, en toen ging die haardroger kapot, en ik had maar twee haardrogers, op een zaterdagmorgen, kun je je dat voorstellen...
- RICHARD *(met een superieur lachje naar de camera)* Ik geloof wel dat wij ons dat kunnen voorstellen, mevrouw Ongena. Maar tot mijn grote spijt moeten wij helaas... *(eindtune begint weer)*
- ELLY En ik zeg nog, Miel zeg ik, blijf daar met uw poten af en roept Jef van de Eletriekwinkel, maar dan ken je Miel niet goed natuurlijk, die wil alles zelf doen, hij was al weg om zijn schoendoos met nijptangen en schroevendraaiers, twee minuten later ligt de kap van de haardroger al op de grond, en...
- RICHARD *(kijkt ostentatief op zijn horloge)* Wij moesten al twee minuten uit de ether zijn mevrouw, wij móeten nu echt over naar Studio 5, waar ons Doe Het Zelf-programma 'Vraag een vakman' van stapel moet...
- ELLY Dat heb ik ook nog tegen Miel gezegd, vraag, een vakman zeg ik, maar niet willen luisteren natuurlijk, niét willen luisteren en...
- RICHARD *(met klem, tegen de regisseur buiten beeld)* En dan nu: over naar Studio 5!

ELLY *(schel)* Toen is hij aan de droger blijven plakken!
(eindtune stopt -Richard achteloos teken doend, naar zijn medewerkers buiten beeld, dat hij het ook niet kan helpen -Elly grienend) Op slag dood... Al mijn stoppen doorgeslagen...
Die vijf klanten gingen direct naar huis, die heb ik nooit meer teruggezien...
Al mijn krulspelden kwijt, de teven... De naam van mijn zaak was direct gemaakt...
Kapsalon De Broodrooster noemden ze mij... Niemand wou bij mij nog onder de droger...
Ze dachten allemaal aan Miel, en dat zij ook zouden blijven plakken...
Drie maanden later kon ik de zaak sluiten...
(Richard knikt nu vol geveinsde belangstelling ...er valt een pijnlijke stilte, dan rinkelt de telefoon)

Act XVII: AAAAHHHH!

Studio wordt weer huiskamer. Elly en Richard kijken naar de telefoon.

ELLY *(kalm, pre-studioiaan)* Eh! Dat zal de trainer zijn. *(loopt glimlachend naar de telefoon)*
Ja, hallo, met de moeder van Markske... *(haar glimlach verstart, ze wordt krijtwit en gilt)*
AAAAAHHHH!

RICHARD *(springt op en hinkt naar haar toe)* Wat scheelt er, wat scheelt er?

ELLY *(laat de hoorn vallen)* AAAAAHHHH!

SONJA *(komt de trap afgelopen)* Wat gebeurt er? *(tegen Richard)*
Wat heb je uitgespookt met haar, smeerlap!

RICHARD Ik? Maar niets. Ik weet ook niet wat er gebeurt. Ze kreeg een telefoontje en ineens...
(gebaart naar Elly)

ELLY AAAAAAHHHHH!!

JEAN-PIERRE *(komt morrend de trap af)* Kan het niet wat stiller?

SONJA *(schudt Elly door elkaar)* Maar wat scheelt er dan? Zeg het. Zeg het!

ELLY AAAAAHHHH! Ons Markske!

SONJA *(gaat door met schudden, wordt zelf opgewonden)* Maar wat is er dan!
Wát scheelt er met Markske?!

ELLY Ons Markske! AAAAHHHH! Ons Markske!

RICHARD *(duwt Sonja weg, en geeft Elly een klap in het gezicht; zij snakt naar adem en begint te snikken)*
Zo. En vertel nu rustig en kalm wat er mankeert met ons Markske.

ELLY *(met horten en stoten)* In de kliniek... Hij ligt in de kliniek...

RICHARD *(streng, alsof hij tegen een kind spreekt)* Maar wat scheelt er precies mee?
Wat heeft de trainer gezegd?

ELLY *(al iets kalmer)* De trainer zei... Ons Markske heeft zijn voetje verstuikt...
Misschien is het wel gebroken... Ze hebben hem direct naar de kliniek gebracht...
De trainer zegt dat het waarschijnlijk niet erg is... Maar ik ken dat... Dat zeggen ze altijd...

RICHARD *(sussend)* Komkom....

SONJA Als de trainer het zegt....

RICHARD Zo erg zal het wel niet zijn....

ELLY Nee, zijn voetje is gebróken, daar ben ik zeker van... Heel zijn been is gebroken...
Een open beenbreuk... Hij kan nooit meer voetballen...
Juist nu dat hij bij Anderlecht mocht beginnen!

RICHARD *(sluit Elly in zijn armen)* Maar dat zal allemaal wel meevallen... Als iemand zijn voet verstuikt,
moéten ze dat even laten nakijken. Gewoon voor de zekerheid, een routine-onderzoek.
Echt, als het iets ernstigs was, zouden ze niet met hem naar de kliniek zijn gereden. Dan komt
de dokter eerst zelf naar het plein, om te zien of de gekwetste wel vervoerd mág worden.

ELLY Denk je dat echt?

SONJA Maar natuurlijk!

RICHARD Ik kan het toch weten? Met mijn knie was dat ook zo. *(knipoogt naar Sonja)*
Ik ben geopereerd in de kleedkamers, en pas de dag daarna hebben ze mij naar de kliniek gebracht.

ELLY *(komt nu helemaal tot bedaren)* Is dat echt waar? Niet liegen, Richard, dat zou ik nu niet kunnen
verdragen. Zeg mij de waarheid. Ik wil het weten.

SONJA Maar natuurlijk is dat waar.

RICHARD Zie je wel! En als je mij en Sonja niet gelooft, vraag het dan aan Jean-Pierre,
die was er bij toen het gebeurde, nietwaar Jean-Pierre?

JEAN-PIERRE *(mompelt)* Jaja...

RICHARD Wablieft, Jean-Pierre?

JEAN-PIERRE Ik was erbij, ja!

SONJA Kom Elly, we zullen naar de kliniek rijden, misschien mag Markske al direct meekomen met ons.

RICHARD Nee, Sonja. IK zal wel met Elly naar de kliniek rijden, dat is beter.
Dan kan jij op je gemak de inkopen doen voor het eten van vanavond.
Om half zes staat Lode hier voor de deur.

JEAN-PIERRE Wat?

SONJA Wie? Zijn vader?

ELLY Ik ga alvast mijn jas halen, en ik zal buiten wachten, Richard.

(af langs de voordeur)

RICHARD Welja, ik had het daarstraks met Elly over Lode, en ik dacht zo van: laat ik hem even bellen.
Hij was heel blij mij te horen, na al die jaren. En hij was ook heel blij met jullie uitnodiging...

SONJA *(kijkt van Jean-Pierre naar Richard)* Welke uitnodiging? Ik weet van niets.

JEAN-PIERRE *(aangeslagen)* Mijn vader?...

RICHARD Om vanavond te komen eten. Nu ik hier toch ben. Gezellig. Met z'n allen rond de tafel.
Jullie, ik, Lode en Elly.

JEAN-PIERRE Wie denk jij godverdomme wel dat je bent, stuk crapuul! *(kijkt hulpeloos naar Sonja)*

SONJA Laat maar. Ga jij maar terug op je kamer zitten. *(ironisch)*
Je zou toch niet willen dat we je vader teleurstellen?... Hij wil komen eten?
Wel, hij zál komen eten. Ga een bad nemen en scheer je. Ik zorg wel voor de rest.

RICHARD *(neemt zijn jas)* Prima. Dat is dan geregeld. Ik ga intussen naar de kliniek,
we zijn ten laatste om half zes terug, anders telefoneer ik wel. Oké ..?

(af)

SONJA Jaja, natuurlijk, het is allemaal dik in orde. Schitterend. Fantástisch. Nietwaar, Jean-Pierre?

JEAN-PIERRE *(tussen zijn tanden)* Val toch dood, stomme teef.
(gaat in de fauteuil zitten, het hoofd in de handen)... Mijn vader...

RICHARD *(steekt zijn kop nog even binnen)* Oh ja, voor ik het vergeet: whisky hoef je niet te kopen,
en kaas en chips en zo ook niet. Lode brengt dat allemaal mee. Dá-ag!

(nu echt af)

SONJA Wel? Heb je nu je zin? In ons eigen huis te kakken gezet. *(Jean-Pierre blijft onbeweeglijk)*
En jij laat dat allemaal gebeuren natuurlijk. Richard die met geen stok buiten te krijgen is?
Tof!... Je vader die zomaar gezellig komt eten? Geweldig!... En Richard die je vrouw uitmaakt
voor het vuil van de straat? Geen probleem, dat wéét hij niet eens, dat zit daar maar in zijn kamer!
(gaat even af naar de keuken, om haar jas, blijft intussen spreken) Je hebt niet eens in de gaten hoe
Richard Elly aan het inpakken is. *(komt terug binnen met haar jas en trekt die aan)*
Die drie apen kunnen van jou nog iets leren. Niet horen, niet zien en tóch zwijgen.
(Jean-Pierre zucht diep, maar verroert geen vin) Oh, ik merk het al. Het is weer tegen de muren dat
ik spreek. Luister, ik zeg maar één ding, EEN ding, en dat is:.... *(adem stekt van woede)*
Ten eerste ik zál dat eten klaarmaken vanavond, en ten tweede wil ik daarna iedereen buiten.
Iedereen. Richard op kop. *(Jean-Pierre nog steeds hetzelfde)* En nog iets : wanneer ga jij éindelijk
kloten aan je lijf krijgen? Jij laat iedereen maar op je kop schijten...
Een dweil, dat ben je, een dwéil... Dat komt zeker goed van pas, als iedereen op je kop schijft?
(alweer geen reactie) Zielige typ. Ik heb medelijden met je, weet je dat? Echt medelijden.
(kijkt op haar horloge) Goed. We hebben nog een uur of vijf voor je vader hier is.
Ik ga nu boodschappen doen en ik zorg wel voor de rest. Jij gaat nu dadelijk naar boven,
naar mijn kamer, en je schildert al op zijn minst één muur. Je mag zelf kiezen de welke.
(Jean-Pierre blijft apatisch -net voor Sonja buitengaat)
Vergeet ook niet je tussendoor te wassen en propere kleren aan te trekken.
Dat is nu eenmaal de traditie bij gala-diners.

(af, trekt de deur met een klap achter zich dicht)

JEAN-PIERRE *(staart voor zich uit)*.. Mijn vader...

Act XVIII

Onze Vader die in de hemelen zijt

Licht in huiskamer dooft. Er klinken aanzwellende geluiden van een hysterisch supportersheir uit de voetbalbranche.

Daarover rolt plots, op volle sterkte "Don Giovanni, a cenar teco",

het slot van de tweede akte van Don Giovanni in de versie van Mozart Wolfgang Amadeus.

De middencirkel van het voetbalveld blijkt de onderkant te zijn van een liftkooi, die naar beneden zakt. Uit de aldus ontstane opening in het plafond schijnt een zeer fel licht, en spuit rook. In de open liftkooi staat een grote robuuste, autoritaire man van bijna 60 jaar, Type Vital Loreaux. Hij draagt een officieel scheidsrechterstenu. Onder de arm houdt hij een gloednieuwe lederen bal geklemd. De lift landt op de tafel. Zodra de lift stilstaat, stapt de man uit.

Kalm en waardig stapt hij van het tafelblad op de zitting van een stoel, en zo op de begane grond.

Behalve de gloed uit het gat, is er nu ook licht op de rest van het voetbalveld.

De man richt zich streng tot Jean-Pierre, die in de fauteuil zit, het hoofd in de handen, net zoals in vorige Act toen hij was gaan zitten.

LODE *(steekt beschuldigend zijn wijsvinger uit naar Jean-Pierre, staat temidden van de nog steeds naar beneden vallende rook)* Je hebt gerookt... Lieg niet! Ik ruik het aan je adem.
(muziek en supportersgejoel sterft langzaam weg) Schaam je je niet! Een jongen van dertien! Een talent zoals jij! Is dat nu wat ik krijg als dank? Hoe kun je me dat aandoen? Wat heb ik niet allemaal voor jou gedaan? Weet jij wel hoeveel het mij kost? Handenvol geld, al mijn vrije tijd stop ik in jou. Denk niet dat ik dat zomaar doe, nee, jij bent een talent, mijn jongen, een gróót talent. En daar moet je alles voor doen... Is het niet voor mij, doe het dan voor je moeder. Ze zou zo ongelukkig zijn, als ze je nu kon zien. Maak jezelf toch niet zo te schande. Je spant je niet in, je doet niks, je laat je hangen, waar is je karakter verdomme? *(wordt nijdig)* Ik heb je nog zo gezegd dat je harder moet zijn. Geen genade met die klungelaars! Een spits moet alles geven, álles, hoor je dat? Hoe wil je er ooit komen als je je zo gemakkelijk opzij laat zetten? *(windt zich op)* Diepgaan over de vleugels. De buitenspelval omzeilen. En hard zijn. Kéihard. Als het moet, op de man spelen in plaats van op de bal. De kwetsbaarste delen eerst: achillespees, enkels, knieschijven, kloten... De grond instampen. Onderuittrappen, dat de stukken in de tribune vliegen. Weg met die smeerlappen. Discipline! Tucht! Tactiek! Ach, je zult het nooit begrijpen! *(gaat naar Jean-Pierre toe en wil hem door elkaar schudden; Jean-Pierre krimpt ineen van angst en laat zich uit de fauteuil op de grond vallen, kronkelend van de pijn alsof hij onderuit is gehaald)* Kom, jongen, recht! Opstaan zeg ik! Op je tanden bijten godverdomme! *(kijkt op Jean-Pierre neer)* Hoe lig je daar nu! Is het zo dat je de top wil bereiken, sukkelaar? Récht! OP! OP!!... *(Jean-Pierre blijft snikkend liggen)* Goed. Je hebt er om gevraagd. Géél! *(trekt een gele kaart en toont die aan de op de grond liggende Jean-Pierre)*

SONJA *(komt zoals in vorige Act vanuit de keuken binnen met haar jas en trekt die aan)*
Die drie apen kunnen van jou nog iets leren. Niet horen, niet zien en tóch zwijgen.
(verder lipt ze en speelt ze wat ze in vorige Act zei en deed)

LODE *(verstijfd, kijkt een moment naar Sonja, negeert haar dan, steekt de gele kaart weg)*
En dat laat jij je zomaar zeggen? Hé?! Dat laat jij je zomaar zeggen!...
(Jean-Pierre gaat opnieuw bang in de fauteuil zitten) Ik heb het je op voorhand gezegd, is het niet? Dat is geen vrouw voor jou. Jij moet je niet bezighouden met vrouwen, jij moet voetballen. Een voetballer die begint te vrijen, daarmee is het afgelopen. Die kan het vergeten. Die trut is niet verliefd op jou, spreek me niet tegen! Ze wil zich alleen maar wreken op haar vader. Godverdomme, jij bent de beste spits die Hogerop ooit gehad heeft... Je gaat naar Anderlecht, jongen, naar Anderlecht! En zij wil dat beletten. Zij wil haar vader koeioneren. Die man rekent op je transfer. Weet je wat dat betekent voor een club als Hogerop? Zij zal je dwingen om te kiezen, ik ken dat. Vrouwen, allemaal dezelfde. Maar jij ziet dat niet natuurlijk, idioot! Jij laat je door iedereen in de doeken doen.

SONJA ...Jij laat iedereen op je kop schijten...

LODE Hoe kan een zoon van mij zo stom zijn? ...

SONJA ...Een dweil, dat ben je...

LODE ...Een dwéil! Je doet me verdriet, jongen. Je doet me ongelooflijk veel pijn. Het is je eigen keuze natuurlijk, het is jouw leven... Maar je weet niet wat je doet. Van iemand die geen talent heeft zou ik het kunnen begrijpen, maar jij... (*windt zich op*) Je dúrft gewoon niet, je bent laf, Jean-Pierre, LAF!!

SONJA ...Ik heb medelijden met je, weet je dat?

LODE Ik heb géén medelijden met je, hoor je me? Ik heb godverdomme genoeg geduld gehad, je hebt het allemaal zelf gezocht, (*trekt kaart*) hier zie, ROOD! Rot op, vanonder mijn ogen, wég! Voor jou is het gedaan, jij mag al naar de douches...

SONJA ...Vergeet niet je tussendoor te wassen...

LODE ...Eruit!

SONJA ...En propere kleren aan te trekken...

LODE ..Je doet me kótsen!...

SONJA Dat is nu eenmaal de traditie bij gala-diners...

(af, trekt de deur met een klap achter zich dicht)

LODE Eruit, zeg ik! (*Jean-Pierre staat op, en begeeft zich naar het barkastje*)
 Zie hem daar lopen, in zijn peignoir... Heb je nu je zin, ja? In de plaats van miljonair tussen de krijtlijnen, een sukkelaar tussen de zakken cement en de dakpannen.
 Heb ik het je niet voorspeld indertijd? Hé? Heb ik het niet voorspeld?
(Jean-Pierre zit op zijn knieën, haalt flessen uit het meubel tot er een deel van de bodem helemaal vrij is)
 Drinken ook al natuurlijk. Ik had het kunnen denken.
 Geen wonder dat je zoveel geld nodig hebt.
 Geld vragen aan je oude vader, waar is je fierheid jongen?
 Niet dat ik het erg vind om jou geld te geven, maar...
(Jean-Pierre haalt de revolver tevoorschijn die hij in de kast verborgen houdt en richt die op zijn vader. Lode kijkt verschrikt naar de revolver, spreekt toch verder, hoewel niet meer zo zelfverzekerd)
 Maar dat je het allemaal opdoet aan drank,
(Jean-Pierre ontdoet zich, terwijl hij zijn vader onder schot houdt van zijn peignoir en werpt hem over de flessen; hij blijkt onder de peignoir het schitterend voetbaltenue uit Act 1 te dragen)
 en het allemaal in die stomme zaak steekt, die toch failliet zal gaan, dat vind ik...
 Ach, jongen... Ik ben blij dat je moeder dit niet meer hoeft mee te maken, het zou haar...
(Jean-Pierre haalt de trekker over)

REVOLVER (*nijdig*) Pang!
(Op volle sterkte weerklinkt de Ouverture van Don Giovanni; ook het supportersheir barst los, als na een verlossend doelpunt Lode grijpt naar zijn borst en zijgt zijn zoon smartelijk aankijkend, ten gronde... Jean-Pierre laat de revolver uit zijn hand glijden, stapt naar Lode, neemt de bal onder zijn arm, rukt het arbitersfluitje van de hals van Lode... brengt het naar zijn mond en fluit de eerste helft af)

Doek.

HALF-TIME

*Tijdens de pauze blijft, op verminderde geluidssterkte, de muziek van de Ouverture spelen.
Na een tijdje wordt over de muziek de stem van Rik de Saedeleer hoorbaar, meer bepaald zijn commentaar bij de
legendarische wedstrijd België-Rusland tijdens de Mundial 86 in Mexico. Tijdens de pauze mag er alleen Jupiler-Pils
geschonken worden, en het eten dient uitsluitend uit Samo-chips en hot-dogs te bestaan.
Een fanfare mag desgewenst haar intrede doen. Een majorettenkorps idem.*

Tweede helft: Het gekraakte schot

Act I Tactische voorbeschouwingen

*De lift bevindt zich nog steeds op de tafel, maar in de liftkooi staat een mooie fauteuil, stijl Louis XIV.
Rook daalt neer uit de opening in het voetbalveld. Op de achtergrond het supportersheir,
dat wegsterft als Jean-Pierre begint te spreken. Jean-Pierre zit in de fauteuil.
Hij draagt zijn schitterend tenue en houdt de lederen bal als een globe op de vingertoppen van zijn ene hand.
Hij spreekt op plechtstatige wijze.*

JEAN-PIERRE Deze bal... was ooit... een koe. Een koe... Een nobel en bijna heilig dier...
Wie heeft nooit een koe bewonderd die in de wei, in dat malse groen, herkauwend ligt te rusten?
Belaagd door duizend maal duizend vliegen, die smartelijke ogen, dat logge lijf...
Eén en al goedheid en mededogen. En zo'n dier wordt geslacht, op de meest wreedaardige wijze,
gevild en ontbeend, versneden en vermalen... Maar zie, ondanks zoveel zinloos leed haar aangedaan,
gedoogt een koe dat van haar huid een kunstwerk wordt gemaakt...
Een kunstwerk, dat op zijn beurt voorbestemd is tot een bijna heilig leven op het malse gras.
Een kunstwerk, dat op zijn beurt zal leiden tot kunst, de grootste kunst waar de mens naar
streven kan : de voetbalkunst...
*(Op de achtergrond en langzaam aanzwellend, begint er muziek te spelen, meer bepaald: Nomi Chant
van de elpee Klaus Nomi van Klaus Nomi)*
Voetbalkunst... Na een regenbui als eerste het veld betreden... Die geur... Die lucht vol zuurstof...
Een paar keer diep ademen, en dan een rondje lopen om de spieren op te warmen...
Het gras voelen meeveren onder de studs... En dan: de bal! De eerste toets... en dan wat tikken...
Een beetje show om de tegenstander te imponeren, en om de duizend maal duizend supporters
op te zwepen... Een paar passes ook, haarzuiver, naar de eigen doelman, en een hard schot in
doel om de netten te controleren... En dan *(de lift begint te stijgen)* geeft de scheidsrechter het eerste
fluitsignaal... De match begint... Aftasten van de tegenstander... Nijdige eerste contacten...
Gejuich op de tribunes... Loepzuivere balwisselingen... Een schijnbeweging, een dribbel,
een bruggetje, een kopduel... *(laat zich meeslepen, begint luider te spreken, tegen de ook steeds
luider wordende muziek in)* Diepgaan over de vleugels. De buitenspelval omzeilen.
En hard zijn, kéihard. Als het moet, op de man spelen in plaats van op de bal.
De kwetsbare delen eerst : achillespees, enkels, knieschijven, kloten... De grond instampen.
Onderuittrappen dat de stukken in de tribune vliegen.
Weg met die smeerlappen! Discipline! Tucht! Tactiek!
*(herhaalt eventueel de laatste regels, tot de slotclimax van Nomi Chant weerklinkt samenvallend met
het dichtklappen van de middencirkel annex liftbodem, gevolgd door een black-out)*

Act II

Nog meer nattigheid

*Huiskamer opnieuw gewoon verlicht. Het is nu tien over vijf. Ongeveer.
Sonja en Elly komen vanuit de keuken op. Sonja begint te stofzuigen en later de tafel te dekken.*

- ELLY *(volgt Sonja op de voet)* En vriendelijk dat die dokter was! Hij zei dat ons Markske een sterk ventje was. En pas op, dat meende hij. Ik heb het hem nog gevraagd op de gang, toen Markske er niet bij was, Richard was hem al naar de auto gaan dragen. Markske bedoel ik, en ik stond daar met die dokter dus in de gang en ik zeg, dokter zeg ik, dat van dat sterk ventje meende je dat nu echt? Je mag het gerust in mijn gezicht zeggen, zeg ik tegen hem. Is ons Markske een sterk ventje? Maar natuurlijk, mevrouw Ongena, zegt hij tegen mij, natuurlijk is uw Markske een sterk ventje. Toen ik zijn reflexen wou testen, schopte hij mijn hamer tegen de zoldering. Met zijn gezond voetje was dat, hé Sonja, niet met zijn verstuikt voetje, want dat deed al pijn genoeg. Want hij hééft afgezien, ons Markske, áfgezien. Dat ventje heeft op zijn tanden moeten bijten. Zeker toen die ene verpleegster dat steunverband aanspande... De tranen liépen uit zijn ogen. Maar geen kik geven, hé Sonja, géén kik.
- SONJA *(heeft onverstoorbaar doorgewerkt)* Waar is Richard?
- ELLY Bij ons Markske natuurlijk.
- SONJA Hoe natuurlijk? Wat is daar natuurlijk aan. Weet je wat natuurlijk is? Dat een moeder zelf bij haar ziek kind blijft in de plaats van het achter te laten met een wildvreemde.
- ELLY Ziek, ziek... Hij heeft zijn voetje verstuikt, dat kun je toch niet ziek noemen. En Richard is toch geen wildvreemde? Sonja, je zou eens moeten zien hoe goed die twee met elkaar kunnen opschieten, Richard en Markske. En maar babbelen en maar lachen, altijd over de voetbal natuurlijk, en over de tijd dat Richard nog keeper was bij de Wilskracht en Jean-Pierre spits bij Hogerop, en dat ze dan tegen elkaar moesten voetballen...
- SONJA Je mag zeggen wat je wil, ik als moeder zou bij mijn kind blijven.
- ELLY Natuurlijk Sonja, natuurlijk, maar... *(licht ontroerd)* 't Is maar... Toen ik ze zo alletwee bezig zag, dat deed mij toch iets. Ik moest zo aan onze Miel denken, de tranen schoten in mijn ogen. En ik weet dat ons Markske niet graag heeft dat ik jank, dus heb ik ze maar alleen gelaten. Maar je moet niet ongerust zijn, Richard heeft gezegd dat hij hier tegen half zes zal zijn voor het aperitief.
- SONJA Ja, dan zal hij Markske wel in de steek laten, als er te aperitieven valt!
- ELLY In de steek laten .. Dat vind ik niet schoon van je Sonja. Richard heeft al genoeg gedaan vandaag voor ons Markske. En mij.
- SONJA *(honend)* Hah!
- ELLY Wat bedoel je daarmee?
- SONJA Och... Laten we zwijgen over Richard. Hier, vouw deze servetten eens.
- ELLY Sonja, ik moet je eerst iets vragen. Ik weet niet, het kan zijn dat ik het verkeerd voor heb, en als je het mij niet wil zeggen, dan is het ook goed, maar... Kan jij Richard eigenlijk wel verdragen? Is er iets gebeurd soms? Je moet het niet zeggen als je niet wil Sonja, ik heb er geen zaken mee, ik weet het, maar zeg het mij: kun jij Richard nog verdragen?

SONJA *(de servetten inmiddels zelf vouwend)* Ik had gezegd dat we over Richard zouden zwijgen.
 ELLY Jaja, natuurlijk, maar ik dacht, misschien wil Sonja er eerst nog eens over praten...
 Heeft het iets te maken met die zwembad historie?

SONJA *(rolt met haar ogen)* Daar heeft het helemáál niets mee te maken!

ELLY *(slimmig)* O, maar er scheelt dus wel iéts? Niet in verband met het zwembad, maar wel in verband met iets anders. Is het iets waar ik over mee kan praten? Als je het er echt niet over wil hebben Sonja, dan vergeten we het, maar anders... Je kunt het mij gerust vertellen, ik kan zwijgen.

SONJA Ik wil het er niét over hebben.

ELLY Ben je zeker? Je wil het niet over hebben? Ik ben je beste vriendin, dat weet je, als er iéts is dat ik kan doen om je te helpen, dan...

SONJA *(kwaad)* Luister Elly, ik zal je één ding zeggen, EEN ding!
(deurbel rinkelt, beiden kijken even naar de deur en dan weer naar elkaar)...
 Ten eerste, ik wil het er niet over hebben, ten tweede : kijk maar goed uit met die Richard, en ten derde : de bel gaat. Doe jij de deur maar open.

ELLY *(beteuterd)* We zullen er dan misschien een andere keer over verderpraten.

SONJA Ga de deur openmaken! *(Elly doet dit)*

RICHARD *(komt handenwringend binnen, gevolgd door Elly)* Ah? Is er iets te doen? Kan ik helpen? Of schenk jij mij een whisky'tje in?

SONJA De fles staat nog altijd op dezelfde plaats.

ELLY Laat maar, ik doe het wel. Ga zitten, Richard, jij hebt al genoeg gedaan voor vandaag. En? Hoe is het? Met ons Markske?

RICHARD Maak er maar een dubbele van.

ELLY Van ons Markske?

RICHARD *(spottend)* Ja, van ons Markske. Een dubbel Markske, waarom niet... Als hij met twee is, dan kan hij aan elkáárs fluit trekken.

ELLY *(lacht geforceerd, zij het ook een weinig groen)* Oeioei, die Richard toch. Heb je dat gehoord Sonja?

SONJA *(trekt een kop van: zie je wel)* Jaja....

ELLY *(geeft Richard de whisky; opeens heel bezorgd)* Nu eens heel eerlijk, Richard, denk je echt dat ons Markske... Denk je dat hij...?

RICHARD Dat hij wat?

ELLY Welja, dat hij... Je weet wel, dat hij, bij zich zelf... Zou hij dat doen denk je? Zichzelf euh...
(probeert zich te behelpen met gebarentaal)

RICHARD Oh, dát! *(imiteert de gebaren van Elly)*

ELLY Ja, dát. Denk je dat hij dat doet?

RICHARD Ik heb het hem daarnet toch geleerd. Ik moest het hem maar één keer voordoen.

ELLY *(onthutst)* Hoe... Maar Richard toch... *(kijkt hulpeloos naar Sonja, die haar negeert)*

RICHARD Dat is... en ook voor zijn gezondheid! Oeioei, als zijn voetje nu maar geneest. Hij heeft zijn voeten daar niet voor nodig.

ELLY *(op het punt in tranen uit te barsten)* Richard, dat had ik nooit van jou verwacht.

RICHARD *(begint te lachen)* Elly toch! Dacht je echt dat ik dat meende?

ELLY Is het niet waar dan?

RICHARD Maar neen, maak je geen zorgen, ik zei dat alleen maar om te lachen. We mogen toch wel al eens lachen zeker? Er wordt hier al weinig genoeg gelachen. Nietwaar Sonja?

SONJA Sinds vanmorgen is daar weinig reden toe geweest.

RICHARD Troost je, dat zal wel veranderen als Lode hier is. *(tegen Elly)* Wedden dat ze over de grond rolt van het lachen als haar schoonvader binnenkomt? Kunnen elkaar niet missen, die Lode en Sonja. Twee handen op één buik.

ELLY Tussen haakjes, ik denk dat ik eens even ga kijken hoe het met ons Markske is.

RICHARD Nu weggaan? Dat kun je niet menen, Elly. Straks komt Lode binnen, en jij bent er dan niet? Wat moet hij niet van jou denken? *(uitdagende blik naar Sonja)* Hij zal het gevoel hebben dat hij niet welkom is.

ELLY Denk je dat echt? Maar hij is wél welkom. Jij bent er toch, en Sonja en Jean-Pierre?

RICHARD Jean-Pierre? *(kijkt ostentatief om zich heen)* Zie jij hier ergens een Jean-Pierre? Is Jean-Pierre eigenlijk wel in de buurt? Hij weet toch dat zijn vader komt?

SONJA Jean-Pierre is mijn kamer aan het schilderen.

RICHARD Ah... Dat hoor ik graag. Een zoon die de slaapkamer van zijn vrouw schildert omdat zijn vader er komt logeren. Denk je dat hij vandaag nog tijd genoeg heeft om ook zijn eigen kamer te schilderen? *(handenwrijvend)* Dan slaapt de Richard vannacht ook in het wit. En dan maffen Sonja en Jean-Pierre gezellig samen beneden op de sofa. *(Sonja is totaal verbouwereerd)*

ELLY Sorry, maar ik denk dat ik toch even naar ons Markske...
(wijst naar de deur en begeeft zich al aarzelend in die richting, maar verstijft bij de uitbarsting van Sonja)

SONJA Jij denkt toch niet dat je hier zal blijven slapen! Jij blijft net zo min slapen als Lode. Ik heb er genoeg van. Er zijn grenzen aan mijn onnozelheid. Jij denkt werkelijk dat je je alles kunt permitteren! Maar dat zou wel eens dik kunnen tegenvallen. *(wijst met haar duim naar Elly)* Je moet niet denken dat je iedereen rond je vinger kan draaien. Bij mij pakt zo iets niet. Een bord warm eten kun je straks nog krijgen, maar daarna: buiten! Jij zowel als Lode. Goed begrepen, kreupele zak?

RICHARD Zozo... En gaat Jean-Pierre daar allemaal mee akkoord? Misschien is het wel zijn bedoeling dat Lode en ik hier blijven vannacht. Dan mag hij eindelijk nog eens bij jou slapen, al is het op de sofa. Godweet groeit er niet iets moois tussen jullie beiden.

SONJA Goed jongen, zever maar voort. Maar zal ik je eens zeggen waarom Jean-Pierre mijn kamer schildert? Omdat hij zo min mogelijk op jouw gezicht wil kijken, dáárom.

RICHARD 't Is mogelijk. Maar geef toe Sonja...
(de deur bel rinkelt lang en luid. Richard laat erna maar een korte pauze)

SONJA ...Misschien wil hij ook zo min mogelijk op jouw gezicht kijken.
(woedend) Ik ga naar de keuken. Ik heb nog werk te doen.

(af)

ELLY Dat zal Lode zijn. Ik doe wel open, dan kan ik meteen gaan kijken hoe het met ons Markske is. Tot strááks (af; men hoort haar in de gang de deur openen en zeggen) Kom binnen, mijnheer Lambert; ze zitten al op je te wachten, ik moet eerst nog even weg, ik ga kijken hoe het met ons Markske is, hij heeft zijn voetje verstuikt, niets ergs, je weet de weg hé, tot strááks
(Men hoort de buitendeur in het slot vallen. Richard is in de fauteuil gaan zitten, zijn rug naar de deur..
Lode draagt op elke arm een bruine papieren Delhaize-zak, gevuld met flessen drank, borrelhapjes en levensmiddelen; hij duwt de op een kier staande deur open met zijn schouder)

LODE Jean-Pierre?... Jean-Pierre!? (kijkt rond, ziet niemand)

RICHARD (staat op) Lode...

LODE Richard...
(Richard loopt op Lode toe en tongzoent hem. Lode duwt Richard van zich af en zet de zakken op de tafel neer) Hou daar mee op, Richard. Stel dat Sonja of Jean-Pierre ons bezig zien.

RICHARD (vals romantisch) Sorry, maar de schok was te groot. Het was sterker dan mezelf, Lode. Jou terug te zien na al die jaren... Bovendien wou ik wel eens voelen of je nog evenveel vullingen hebt als vroeger.

LODE Zo ken ik je weer... Zo charmant en tactvol als een rat. (doet zijn jas uit)
Waar zijn Jean-Pierre en Sonja?

RICHARD Sonja is in de keuken bezig, en zoals zij verstand heeft van koken zal dat wel een paar uur duren. En Jean-Pierre is de kamer van Sonja aan het schilderen, en zoals hij verstand heeft van schilderen... Met andere woorden, wij hebben wel even de tijd om eens serieus met elkaar te praten.

LODE Wij, serieus praten? Dan zal het tóch weer over geld gaan. Ik voelde al nattigheid toen je belde.

RICHARD Dat komt ervan als je telefoneert onder de douche.

LODE Grappig. Héél grappig. Je moppen zijn géld waard.

RICHARD Alweer over geld! Wie kan hier eigenlijk niet zwijgen over geld, jij of ik?

LODE Goed. We zullen over geld spreken. Hoeveel heb je nodig?

RICHARD Euh... Ik weet niet...

LODE Tienduizend, vijftien, twintig...?

RICHARD (met stijgende verbazing) Twintig is goed.

LODE Twintig? Waarom ineens zo bescheiden? Dat is maar evenveel als vorige keer. Je moet zo'n bedrag toch op zijn minst indexeren. Ben je zeker dat 20.000 voldoende is?

RICHARD Nu je 't zegt... Het mag ook meer zijn.

LODE Hoeveel meer? Zeg het! Wil je vijftienduizend frank, dertigduizend, veertigduizend? ..

RICHARD (ongemakkelijk; voorvoelt nattigheid) Veertig is goed.
LODE Of nee, mijn allerlaatste bod : vijftigduizend, en geen frank minder. Is dat genoeg, Richard? Is het zoveel dat je nodig hebt?

RICHARD Zo ongeveer ja...

LODE Vijftigduizend dus. Geen probleem. Wat is vijftigduizend frank voor mij? Zoveel verdien ik op een dag. Ik heb zelfs zoveel op zak, nu, hier in mijn portefeuille, cash. *(laat zijn portefeuille zien)* Maar je denkt toch niet dat ik het aan jou zal geven. Ik val nog liever dood. Hier zie: *(neemt tussen duim en wijsvinger een briefje van honderd frank uit zijn portefeuille)* honderd frank. Ga ermee naar de hoeren.

RICHARD *(herstelt zich)* Tja... Geld voor de hoeren, dat kun jij wel missen. Alles wat jij nodig hebt is een douche vol miniemen, hm? Mooie, blote, onschuldige, jonge...

LODE Daar kom je wat laat mee, Richard. Gedaan met mij te chanteren. Ik ben al een jaar geen voorzitter meer van Racing Hogerop. Ze hebben me betrappt met de doelman van de kadetten. Iedereen van het Bestuur weet het. Ik mocht nog wel ere-voorzitter blijven, ze hebben mijn geld nodig, maar ik mag niet meer in de buurt van de douches komen. En daar hou ik mij aan. *(cynisch)* Ik heb al ellende genoeg gehad met doelmannen. Jij was mijn eerste doelman, en ik had toen al beter moeten weten. Als ik denk aan al de tijd en energie en affectie die ik aan jou heb besteed... Wat heb ik er ooit voor terug gekregen?

RICHARD Meer dan genoeg. Als ik er aan denk wat je allemaal met mij hebt uitgespookt... Had je dat bij de hoeren moeten kopen, dan had je nu geen nagel meer om aan je gat te krabben.

LODE Hoezo, "bij de hoeren"? Alsof jij geen hoer bent.

RICHARD Precies. Ik ben een hoer. Maar een goeie. En kwaliteit kost geld.

LODE Ik heb je al genoeg betaald in de loop van al die jaren.

RICHARD Vind je? Volgens mij heb je nog maar de helft van de rekening betaald. En dan heb ik het niet eens over de intresten.

LODE Ik betaal je geen frank meer. Vertel het maar! Zet het in de gazet! Wat kan het mij schelen. Bij de Racing weten ze er toch alles van... De kans is trouwens groot dat ze het zelf in de doofpot steken. Ze hebben mijn geld nodig, jongen, meer dan jij...

RICHARD Bon... Dan zal ik geld moeten lenen bij Jean-Pierre en Sonja. Ik zal het hen vertellen zoals het is : wat je met mij vroeger hebt uitgehaald, wat je me daarvoor tot nu toe betaald hebt, en dat je nu niet meer wil afdokken!

LODE Laat Jean-Pierre en Sonja er vantussen!

RICHARD En als ik dan toch bezig ben met vertellen, kan ik hen net zo goed uitleggen waarom je geen voorzitter meer bent van de Racing. Stel je voor dat ze zouden denken dat je alleen maar met mij gerotzoid hebt.

LODE Ga je het nu op deze manier proberen, Richard? Hm? Is het dat?

RICHARD Mmmmja... Zo ongeveer. Ik zou natuurlijk ook over heel die affaire kunnen zwijgen. Voor twintigduizend frank. Of nee, vijfentwintigduizend frank, het is voor mij ook een heel pijnlijke zaak.

LODE Nee, Richard. Geen frank. Je vertelt maar wat je niet zwijgen kunt. Maar besef goed dat je me daar diep mee zou kwetsen, jongen.

RICHARD Dat was ik bijna vergeten! Vooruit, dértigduizend frank. Mijn laatste bod.

LODE Richard toch... Wat is er van jou geworden? Als ik denk aan vroeger. Je was zo lief, zo bekommerd, zo... Wat is er toch gebeurt dat je verbitterd bent, zo hardvochtig...

Act 111

Ballade van de waterschade.

Door Lode Lambert

*Licht verandert naar intieme Vlaamse kleinkunstsfeer, genre Mary Porcelain juni 1968.
Lode schrijdt naar het voortoneel en declameert intussen de inleiding tot zijn Ballade van de Waterschade.
Vanuit het donker treedt Elly tevoorschijn; ze draagt Lodes rekwisieten aan : een barkruk, een akoestische gitaar,
en een blonde pruik met lang sluijk haar. Ze plaatste de kruk in de lichtcirkel en reikt Lode de gitaar aan,
waarop hij meteen een intro begint te tokkelen. Elly schikt de pruik op Lodes kruin,
en ook tijdens de eerste strofe corrigeert ze liefdevol nu en dan een weerbarstige lok.*

LODE En dan zal ik nu voor u het ene lied vertolken dat mijn gehele repertoire uitmaakt.
U kan het vinden op mijn verzamelepee, die heet : Ook mijn leven heeft geen B-kant.
Het is een lied dat handelt over het menselijk bestaan.
De titel luidt BALLADE VAN DE WATERSCHADE.
Misschien kent u het, maar ik zou het op prijs stellen dat u het refrein niet meezingt.

BALLADE VAN DE WATERSCHADE. Door Lode.

Als ik wandel in de kille regenvlagen
Als ik neerkijk op de schelpen van het strand
-Een antwoord zoekend op de levensvragen
Verscheurd door hartstocht en verstand
Dan voel ik mij eeuwig terneergeslagen
Want hier wordt mij duidelijk dat :
Het noodlot moet men leren te dragen
Mijn liefste wilde dat ik hem vergat.

*(Sonja komt de kamer in, gekleed in een badpak, een gitaar en zwemvliezen met hoge hakken.
Haar blik is vol smarten en asperges. Ze zingt het refrein luid mee,
en probeert Lode van voor de microfoon weg te dringen.
Lode wringt tegen, kijkt kwaad naar haar en weet haar van de microfoon weg te houden.
Sonja triest weer af. Elly kijkt meelevend;
Richard trekt de aandacht op zich door op te staan, zich een whisky uit te schenken,
onderwijl ostentatief snikkend als van door het liedje losgeweekte ontroering)*

Refr.
Ik zing een treurig luisterlied
Maar mijn prins hij luistert niet
Naar zijn liefde wilde ik zwemmen
In mijn armen hem omklemmen
Ik langde naar hem, ik sprong in de vliet
Geen zee te hoog, geen water te diep
Ik zwom naar mijn prins maar tot mijn verdriet
Ik zwom naar mijn prins maar hij was er nieL ..

*(Lode buigt diep; Richard applaudisseert uitdagend en roept enkele malen "Bravo!".
verdwijnt alle rekwisieten meenemend; belichting weer als voorheen)*

Act IV

De soep is klaar!

- RICHARD *(keert één van de Delhaize-zakken om op de tafel)* Ah! Chips met paprika!
Een gezinsverpakking dan nog wel... En TV-worstjes, ansjovis, kaasbrokjes, Alka-Selzer, jaja, het is er allemaal. En als dranken : *(neemt flessen uit de andere zak)* een fles Four Roses, nog een fles Four Roses, een fles rode wijn, nog een fles rode wijn, nóg een fles Four Roses, een fles Spa, een fles cognac.... *(houdt de lege zak ondersteboven, tuurt erin, klopt eens op de bodem)* Nee, dat was alles. Maar daar komen we wel een uur of twee mee toe.
Wat wil jij, Lode? Een glaasje Spa zeker?
- LODE Een dubbele Four Roses.
- RICHARD Een ácht Roses, met andere woorden, hahahaha. *(lacht irritant om zijn eigen grap)*
Acht Roses, for mensen met artroses! Hahahaha!... Met of zonder ijs Lode.
Die Acht Roses bedoel ik! Hahahaha! Wat ben ik weer goed op dreef vandaag.
- LODE Met ijs.
- RICHARD Vanille of chocolade? Hahahaha! Of mag het pastiche zijn? Woehahahaha! Pastiche!
Waar haal ik het vandaag? Uit de keuken, vrees ik. Moment. Daarvoor moet ik Sonja inschakelen. *(brult)* Sonja! Sónja! Je schoonvader wil ijs voor zijn artrose. En als je dan toch naar hier komt, breng dan wat schaaltes mee voor de chips! En selderijzout voor de kaas brokjes!
En een aquarium voor de ansjovis! Hahahaha! *(kalm tegen Lode)* Ach, een mens mag al eens lachen, er is al ellende genoeg in de wereld. Neem nu : de staatsgreep in Cuba. Twéé doden. Onder de tram gelopen. Terwijl er vroeger niet eens trams réden op Cuba!
Die stonden al jaren in de hangars te roesten. De eerste daad van de revolutionairen bestond er in dat de trams eindelijk uit de hangars en in gebruik werden genomen. En de tweede stap was: van die hangars crematoria maken voor alle revolutionairen die onder de tram waren gelopen. En dat waren er dus twéé. Begrijp je wat ik bedoel Lode? Dat er al ellende genoeg is op de wereld? SONJA!! Waar blijft ze nu toch? Sónja!
- SONJA *(op, zet ijsemmer op de tafel)* Het eten is bijna klaar. Begin maar al te aperitieven.
- LODE Dag Sonja....
- SONJA *(koel, maakt aanstalten om opnieuw naar de keuken te gaan)* Dag.
- LODE En waar is Jean-Pierre?
- RICHARD Dat heb ik toch al gezegd! Die zit boven, de kamer van Sonja aan het schilderen.
Wat een mens anders al doen op een zaterdagavond, als er bezoek is?
- SONJA Jean-Pierre zal wel naar beneden komen als hij zin heeft.
- RICHARD In dat geval is het misschien beter dat wij naar boven gaan.
- SONJA Je doet maar wat je niet laten kunt. Binnen tien minuten staat de soep hier op tafel.
- (nu helemaal af)*
- RICHARD Lode... Schenk jij ons eens een Four Roses in, schat. *(vlijt zich neer in de fauteuil)*
Mijn been, zie je, mijn been... En na al die jaren nog altijd geen beterschap.
Een boek zou ik kunnen schrijven over dat been I Ik zou het noemen : euh... Kaas!
- LODE *(schenkt intussen twee whisky's uit, en geeft er een aan Richard)*
Luister Richard, over dat been moet je tegen mij niet beginnen te zeveren.

RICHARD En ik wil niet dat je mij schat noemt. Laat dat familiale maar achterwege.
Ca va, mon trésor, ça va ...

ELLY *(opgelucht op)* Ik had het wel gedacht! Die Richard toch. Mij weer vanalles proberen wijs te maken. Bij mij pakt dat niet. Ons Markske lag gewoon op zijn sofa naar de TV te kijken. Van zijn voetje heeft hij bijna geen last meer.

RICHARD Dat is goed nieuws, Elly. Dat doet mij plezier. En als je ons nu ook nog wat van die chips geeft, dan is alles in orde. En schenk jezelf ook maar een whisky uit!

ELLY *(neemt schaalpjes uit het barmeubel en legt er de borrelhapjes op)*
Oei, een whisky .. Dat is mij te sterk, Richard.

RICHARD Neem dan een cognacje.

ELLY Dat is een goed idee. *(schenkt de anderen bij, en neemt zelf een grote maat cognac)*
Zo... En hoe is het nog met mijnheer Lambert?

RICHARD Neenee. Elly zegt liever mijnheer Lambert, nietwaar Elly?
Daarbij, Lode heeft liefst dat je hem niet te familiair toespreekt, nietwaar mijnheer Lambert?

ELLY Dat kan ik heel goed begrijpen, mijnheer Lambert. Miel was ook zo.
Die kon dat ook niet goed verdragen als de mensen in de zaak te familiair werden.

RICHARD Zo is dat. Elly zélf moest mijnheer Miel zeggen als er klanten waren.
Dat viel gelukkig niet veel voor.

ELLY *(giechelend)* Richard toch... Begin je nu weer? Met die vent maak je wat mee, mijnheer Lambert!
Plágen. Daarstraks ook al. Weet je wat hij zei? Over ons Markske?

RICHARD Je vertelt het niet goed, Elly. Je moet beginnen met het begin.
Wat weet mijnheer Lambert van heel die historie? Weet hij eigenlijk wel wie Markske is?

ELLY Maar natuurlijk. Akkoord, een erevoorzitter kan niet ál de spelers van zijn club kennen, maar ons Markske is toch niet de eerste de beste, die zal hij toch wel kennen zeker.
De spelverdelers van de miniemen-A! Iedereen kent hem. Nietwaar, mijnheer Lambert?

LODE Het is mogelijk dat ik hem ken, ja.

RICHARD Maar mijnheer Lambert, je móét hem kennen. De beste speler van de miniemen-A!
En koppen dat hij kan. En zelfs zonder dat, haal je hem er zo vantussen.
Het knapste ventje dat over het plein loopt, nietwaar Elly?

ELLY Ja, ik zeg dat niet graag, want dat lijkt zo van "mijn kind schoon kind", maar 't is waar: ons Markske is een knap ventje. Om foto's van te trekken. Twee druppels water onze Miel, dat was ook zo een fotomodel. Van mij heeft ons Markske niets, helemaal niets.
Behalve zijn verstand, dat heeft hij wel van mij, want onze Miel... 't Is spijtig dat ik moet zeggen, maar het buskruit had hij toch niet uitgevonden.

RICHARD *(tussen de tanden)* En de electriciteit nog minder.

ELLY Wat zeg je, Richard?

RICHARD Dat je nu nog altijd niet verteld hebt van wat ik daarstraks had gezegd over Markske...

ELLY *(proest)* Oei, 't is waar, ik zou het nog vergeten ook.
Wel, ik was dus hier, Sonja aan het helpen met het eten, en Richard was hiernaast bij Markske, want wij waren hem gaan halen in de kliniek, Richard en ik, want Markske heeft zijn voetje verstuikt, en ik blij, enfin, niet dat hij zijn voetje verstuikt heeft natuurlijk, maar dat het niet gebroken is,

zijn voetje, of zijn enkel, of heel zijn been, want dat was echt wat ik dacht toen de trainer mij hier belde -hij belt mij altijd hier, want zelf heb ik geen telefoon, sinds het faillissement kan ik mij dat niet meer permitteren, het is daarom dat ik Sonja en Jean-Pierre zo graag zie, die hebben mij al zo veel en zo goed geholpen! Dat zijn nu eens oprecht goede mensen....

- SONJA *(nors op met een kom dampende soep)* Elly! Zou je niet even helpen? Haal jij het brood en de boter maar uit de keuken. En ga daarna Jean-Pierre roepen. Anders blijft hij boven zitten. *(Elly gaat naar de keuken)* En kom maar aan tafel jullie. *(ze schept de soep uit)*
- RICHARD Aaaaahh! Soep! *(is naar de tafel gestormd, gaat zitten en bekijkt zijn bord even van dichtbij)* En welke soep is 't vandaag? Mmmm.... Rare kleur... Toch maar even proeven... Oooh! Tomatensoep! Met echte stukjes tomaten! Dat kan alleen maar Unox zijn. Of het is het Marie Thumas...? Welk blik heb je opengedraaid, Sonja?
- ELLY *(zet brood en beter op de tafel, gaat onderaan de trap staan en roept)* Jean-Pierre!! De soep is klaar! Haast je of ze wordt koud! Jean-Pierre!
- LODE Eén lepel is voldoende. Dank je, Sonja.
- RICHARD Vraag gerust twee lepels, mijnheer Lambert, 't is een delicatessse... Mag ik nog een lepel extra? *(Sonja geeft hem nog een lepel)* Merci. En, Sonja, wat vind jij nu zelf het beste, Unox of Marie Thumas? Qua blikvoer bedoel ik.
- ELLY *(is intussen aangeschoven en begint ook onmiddellijk soep te lepelen; Sonja en Lode zitten -zoals de etiquette voorschrijft -te wachten tot iedereen aan tafel zit)* Richard toch, wij hebben liever Knorr. Nietwaar Sonja?
- SONJA *(speelt met haar servet)* Waar blijft Jean-Pierre nu weer?
- RICHARD Knorr? Maar... Dat is toch poedersoep? In van die zakjes? Nietwaar mijnheer Lambert? Van die gele zakjes met rode letters? Knorr staat er op... En er zit poeder in. Maar hoe komen er dan stukjes tomaat in deze soep? Dat kan er bij mij niet in.
- ELLY Maar Richard toch! Die tomaten hebben wij er zelf in gesneden! En daarbij, het zijn geen gele zakjes met rode letters, het zijn rode zakjes met witte letters. 't Is te zien dat jij een man alleen bent. Van niets verstand!
- RICHARD Daar heb je gelijk in. Als ik nu toch maar eens een vrouw had als jij, of als Sonja, dan zou ik tenminste weten hoe een Knorrzakje eruit ziet. Maar ja, alleen is maar alleen... Nietwaar, mijnheer Lambert? Die eenzaamheid, die beklemmende... Hoe zal ik het noemen... Dat smachtende verlangen naar... Hoe heet het ook alweer? .. Naar .. euh ... naar MENSEN! Maar over mensen gesproken, wordt het niet hoog tijd dat we Jean-Pierre nog eens roepen? Straks is zijn soep verpoederd, en dan moet hij ze opsNUIVEN. Wat niet zal meevallen met al die stukken tomaat.
- SONJA Elly, ga jij hem nog 'ns roepen. Zeg dat hij onmiddellijk moet komen, anders beginnen we zonder hem.
- RICHARD *(tegen Elly die wil opstaan)* Of nee, Elly, wacht! Als we hem nu eens met ons vieren riepen? Ja, dat gaan we doen. *(bijna op kleuterleidster-toontje)* Ik tel tot vier en dan springen we allemaal recht en roepen luid: *(roept luid)* "JEAN-PIERRE!" Okee? Iedereen klaar? Opgelet... Eén... Twee... Viér! *(springt op en roept)* JEAN-PIERRE!
- ELLY *(springt te laat op; Sonja en Lode blijven zitten)* JEAN-P..... *(laat zich weer op haar stoel vallen)*

RICHARD Zeg Richard, je moet het goed doen... Zo kan dat niet!
Hoe? Ik HEB het toch goed gedaan?

ELLY Maar nee! Je had gezegd dat je tot vier zou tellen!

RICHARD Maar ik heb toch tot vier geteld.

ELLY Ja, maar je hebt de drie vergeten.

RICHARD Ik heb de drie NIET vergeten.

ELLY Jawel, je hebt de drie WEL vergeten. Je hebt gezegd : Eén, twee, viér. DAT heb je gezegd.
Zie maar, Sonja en mijnheer Lambert hebben ook niet meegedaan.
Omdat ze helemaal in de war waren!
(Boven gaat de deur van Sonja's kamer open en Jean-Pierre komt onvast de trap af, duidelijk beschonken. Hij wordt eerst door niemand opgemerkt Hij draagt een smoking, die vol witte verf sporen zit)

RICHARD Goed, dan doen we het opnieuw. Iedereen klaar? Een, vijf, drie, vier!
(springt op en roept luid) JEAN-PIERRE!

ELLY *(springt even op, geheel in de war)* Euh... euh... JEAN-PIERRE! Zeg Richard, alweer mis.
Ik geloof echt dat je het expres doet.
(Jean-Pierre staat intussen achter de stoel van Elly, zonder dat zij hem heeft opgemerkt)
IK zal tellen, wacht. Iedereen klaar? *(telt heel nadrukkelijk op haar vingers)*
Eén .. Twee... DRIE... Viér! *(springt als enige op en roept luid)* JEAN-PIERRE!

JEAN-PIERRE *(al even luid als Elly)* ELLY!!

ELLY Aaaaaaahhh!... Is mij dat verschieten. Ik dacht dat ik erin bleef.
(neemt ferme slok van haar cognac; overigens, tijdens de rest van het eetmaal zal ze hoe langer hoe steviger doordrinken, en navenant giechelig worden) Daar kan ik niet mee lachen, Jean-Pierre.

SONJA *(heeft tot nu toe met open mond naar de kleren van Jean-Pierre gekeken, en barst nu los)*
Wat heb jij nu aan? Hoe zie je d'r uit?

JEAN-PIERRE *(wankelend naar zijn plaats)* Dit? Mijn smoking. Speciale dag vandaag. Een héél bijzondere dag.

SONJA Maar je hangt vol verf verdomme!

JEAN-PIERRE Je had me toch gezegd dat ik mij moest wassen. Scheren. Kleden. En de kamer schilderen.
Doe ik eens wat ze vraagt. Weer niet goed.

SONJA Hoe is dat toch mogelijk, hoe is dat nu toch mógelijk!

ELLY Wil ik een doek halen en wat water? Of citroensap!

SONJA Ga onmiddellijk iets anders aantrekken!

JEAN-PIERRE *(laat zich op zijn stoel neerzakken, bokkig en dreinerig als een klein kind)*
Nee. Het is een bijzondere dag en ik draag mijn smoking. Ik draag wat ik wil.

LODE *(is begonnen in zijn soep te lepelen)* Wel, jongen... Zeg je geen goeiedag meer tegen je vader?

JEAN-PIERRE *(zwijgt nukkig; wil zijn servet tussen de boord van zijn hemd en zijn hals frutselen, doch de servet ontglipt hem en valt in het bord soep; hierdoor verliest hij deels een pose van stoerheid)*
Dag pa.....

LODE Is dat alles wat je te zeggen hebt? "Dag pa"?
(hij lepelt in zijn soep maar eet er nauwelijks iets van -roept :)

JEAN-PIERRE En haal die servet uit je soep!
(duwt met één vinger de servet nog wat dieper in de soep) Die servet ligt daar goed.
Ik moet geen soep hebben!
(duwt het bord van zich af en wil opstaan, wat niet meteen lukt; hij laat zich terug op zijn stoel neerzakken)
Ik heb nog geen aperitief gehad... Ik zou eerst liever een aperitief hebben... Is er nog whisky?
(kijkt om zich heen)

RICHARD Maar natuurlijk. Daar heeft je pa voor gezorgd. *(Elly wil opstaan maar twijfelt)*
Elly, haal jij Jean-Pierre eens een dubbele Four Roses.

SONJA Blijf zitten, Elly. Meneer heeft zo te zien al whisky genoeg gehad.

JEAN-PIERRE Ik WIL een whisky. *(wil zich alweer rechthijzen, maar Lode duwt hem terug op zijn stoel)*

LODE Je blijft zitten! Elly, haal hem een glas water, dat hij bij zijn positieven komt!
(Elly staat op en haalt een glas water) En eet je soep op!

JEAN-PIERRE Ik moet die soep niet hebben. Er ligt een servet in. Die soep trekt op geen kloten!
Je hebt ze zelf niet eens aangeraakt!
(Elly zet een glas water voor hem. Jean-Pierre maakt een afwerend gebaar naar het glas en stoot het hierbij om)
Ik wil geen water! Ik wil een whisky! Verdomme toch!
(Het water loopt over de tafel; er valt een pijnlijke stilte. Richard zit genietend om zich heen te kijken. Ineens staat Sonja op, giet de soep uit de borden, met servet en al, in de kom en brengt die naar de keuken. Intussen neemt Elly met een paar servetten het gemorste water op. Ze zet de flessen whisky opzij, buiten het bereik van Jean-Pierre. Lode staat op en gaat met z'n rug naar de tafel toe staan, handen in de zakken, zuchtend van ergernis. Jean-Pierre zit nog steeds naar de plek te staren waar zijn soepbord stond. Richard staat grijnzend op)

RICHARD Er is hier maar één ding dat hier mankeert en dat is : een beetje muziek.
Ik zal eens een plaat opleggen, dan doe ik ook wat.
(hij mankt naar de stereoketen, kijkt naar de plaat die nog op de draaitafel ligt en zet het toestel in werking) Hier zie, James Last in Acapulco.
Altijd al mijn favoriete elpee geweest.

ELLY Ik hoor toch liever James Last in Concert. Formidabele plaat is dat. Echt waar.

RICHARD *(het eerste nummer rolt inmiddels uit de boxen)* Voilà, dat is muziek.
Kan James trompet spelen of kan hij het niet?
(schenkt inmiddels twee whisky's uit, waarvan hij er 1 op tafel zet)
Zo, als er iemand zin mocht hebben in een whisky, er staat er hier een op tafel. Ik zeg het maar.
Voor het geval dát er iemand eventueel zin zou hebben...
(Lode neemt de whisky, vóór Jean-Pierre 'm kan grijpen en gaat aan de tafel zitten, woedend naar Richard kijkend - Richard gaat ook weer aan tafel zitten en zegt tegen Elly, wijzend op Lode :) Ahhh, de Lode... Nooit schrik gehad van een goed glas. Vroeger had je ons moeten meemaken, op de voetbal... Daar is wat afgezopen. En plezier, Elly, plezier! Daar heb je geen gedacht van. Bij de Racing, wel te verstaan. Bij de Wilskracht heb ik me nooit thuisgevoeld. Ik kom daar terecht in een snertploeg, waar ik niemand ken, met een paljas van een ondervoorzitter die meer achter de vrouwen zit dan... dan... enfin, dan dat hij zich met de ploeg bezighoudt. Wat voor toekomst had ik bij de Wilskracht? Weinig of geen. Terwijl bij de Racing... Kijk maar naar Jean-Pierre. Bijna bij Anderlecht. Dat kan niet iedereen zeggen, bijna bij Anderlecht.

JEAN-PIERRE Ik heb dorst.

ELLY Dan zit ons Markske dus goed bij de Racing?

RICHARD Maar natuurlijk. Vraag dat maar aan Lode.
(Lode haalt de schouders op, is aan het kijken naar Jean-Pierre)

ELLY Is dat waar, mijnheer Lambert? Nu eens heel eerlijk. Zit ons Markske goed bij de Racing? Ik begrijp dat het moeilijk is voor een erevoorzitter om over zijn eigen ploeg te spreken, maar je mag het mij vlakaf zeggen: zit ons Markske goed bij de Racing? Ik zou dat graag weten. *(Jean-Pierre staat wankelend op en kijkt om zich heen. Hij ziet de flessen whisky aan de andere kant van de tafel staan en gaat erheen)*

RICHARD Maar natuurlijk zit Markske goed bij meneer Lambert! Hij kan niet beter zitten! *(Jean-Pierre neemt een fles whisky, schroeft er onhandig de dop af en wil de fles aan zijn lippen zetten)*

ELLY Dat doet mij plezier, dat ons Markske... *(wordt onderbroken door de actie van Lode)*

LODE *(loopt op Jean-Pierre toe en wil de fles uit diens handen rukken)*
Jean-Pierre! Je hebt al genoeg binnen!

JEAN-PIERRE *(wil de fles niet lossen)* Laat mij gerust!

LODE *(rukt de fles kordaat uit JP's handen en duwt hem weg)* GENOEG, zeg ik!

JEAN-PIERRE *(wankelt en valt, blijft liggen en klopt met zijn vuist op de vloer. Hij vloekt uit onmacht)*
Godver godver godver de godver de godver....

LODE Sta op, jongen, kom. Sta OP, zeg ik!

JEAN-PIERRE Godver godver godver....

Act V

Laag bij de grond

Licht in huiskamer dooft. De James Last-muziek, die tot nu toe op de achtergrond speelde, neemt in kracht toe en buldert vervormd door de boxen, vermengd met het geluid van het supportersheir uit de voetbalbranche. Richard en Elly blijven roerloos. Lode richt zich streng tot Jean-Pierre, die nog steeds op de vloer ligt.

LODE Stop met vloeken! Vloeken lost niets op! Als je op het plein staat en je bent aan het verliezen, dan moet je niet vloeken maar je gedachten bij het spel houden! Knokken! Voortspelen! De club rekt op je!

JEAN-PIERRE Godver godver godver...

LODE Stuk ongeluk... Hoe kun je je vader dit aandoen! Schaam je je niet? Is dit wat ik krijg als dank? Jongen toch, ik ben blij dat je moeder dit niet moet meemaken. Ze zou zo ontgoocheld zijn. Waarom doe je niet meer je best? Je moet harder zijn! Een spits moet alles geven, alles wat hij in zich heeft! In dienst van de ploeg! Discipline! Tucht! Tactiek!

JEAN-PIERRE Godver godver godver

LODE Je zou jezelf 'ns moeten zien liggen. Hoe zie je er weer uit!
(wijst op de witte verfstrepen op JP's kostuum) Van kop tot teen onder de krijtlijnen.
Je laat je altijd weer tegen de grond trappen. Is het zo dat je de top wil bereiken, sukkelaar? Hele dagen op je luie kont zitten, en maar zuipen! Waar is dat goed voor? !

JEAN-PIERRE Godverde godver nondedomme....

LODE Zo kan het niet verder, Jean-Pierre. Je bent jezelf aan het kapotmaken, en mij erbij. En het ergste is: het kan je geen bal schelen. Je bent een zielig wrak, Jean-Pierre, een ellendige nietsnut!
Je doet me kotsen!

Act VI

De Canadese muur

Licht en muziek weer als voorheen, na een tijdje stopt de muziek omdat de plaat af is; Sonja komt de kamer binnen met twee grote pizza's, waarop olijven, ajuinen, kaas, fines herbes, ham, ansjovis, schoenzolen, gezondheidszadels en tomatensaus.

- SONJA Zo. Wil er iemand de wijn ontkurken?
(kijkt naar Jean-Pierre die door zijn vader op de been wordt geholpen)
Elly, haal jij de karaf water voor wie wáter wil drinken. *(Elly gaat om de karaf)*
- RICHARD *(handenwrijvend)* Aaah... Pizza! Dat is zeker twee dagen geleden dat ik dát nog eens gegeten heb!
- LODE *(leidt Jean-Pierre naar dienst plaats; sist :)* En nu blijf je zitten!
(hij ontkurkt een fles wijn en schenkt iedereen in, behalve Jean-Pierre)
- RICHARD *(licht met zijn vork de ene pizza een weinig op en bekijkt de onderkant)*
Olala. Goed doorbakken zelfs. Bien cuit, gelijk of dat ze zeggen. Wat zeg ik, bien cuit?
Zo zwart als een coiffeur die aan zijn droger is blijven plakken.
- SONJA Richard! Ik wil niet dat je op die manier over Miel praat!
- RICHARD *(verbazing veinzend)* Over wie? Miel? Ken ik hem, ken ik hem?
- SONJA *(ziet Elly binnenkomen met de karaf en een paar extra glazen)*
Je weet goed genoeg over wie ik het heb.
- ELLY *(gretig)* Over wie ging het? Over wie ging het?
(schenkt een glas water uit voor Jean-Pierre)
- SONJA Over niemand. Het is van geen belang.
- RICHARD Van geen belang? We waren net over jou bezig, Elly. Hier, komt eens kijken naar deze pizza. Moet je het. zwart aan die onderkant zien. Wel, ik zei net: dat is exact hetzelfde geheimzinnige, charmante zwart als het hol van jouw gat.
- ELLY Oeioei, die Richard toch! Altijd maar plagen. Daar lach je wat mee af, met die vent.
- SONJA *(staat kwaad op en begint de pizza's te versnijden)* Wie wil er een stuk?
- JEAN-PIERRE Ik wil een glas wijn. *(wordt genegeerd)*
- RICHARD Een stuk? Nog een geluk dat je het zegt. En ik die dacht dat iedereen zijn eigen pizza zou krijgen.
- SONJA *(legt op ieder bord een stuk pizza)*
Wie het niet bevalt is niet verplicht om te blijven.
- RICHARD Dat vind ik ook! Ik zal meer zeggen : wie het hier niet bevalt, is het niet wáárd om te blijven! We hebben alles wat we nodig hebben. Tomatensoep uit zakjes, aangebrande pizza, een karaf water erbij, en... vergeet ik iets?... ja, de wijn! Nog een glaasje wijn, Elly?
(schenkt Elly in, ze pruttelt lichtjes tegen. Hij drinkt ondertussen zelf een slok op proevende wijze; smakt)
Formidabele wijn, Lode. Jij hebt altijd een goeie smaak gehad.
(schenkt Lode ook bij. Sonja heeft nog een vol glas en zal het in de loop van het souper niet aanraken)
Een echte connaisseur, die Lode. En niet op een frank kijken. Geld moet rollen. Nietwaar Lode? Een fles wijn van deze kwaliteit, dat moet toch een half fortuin kosten.

LODE Een half fortuin, een half fortuin.... (*Elly is bezig met het zwart van haar stuk pizza te schrappen*)

RICHARD Nee, nee, geen valse bescheidenheid! Dat is een heel duur, bijzonder wijntje waarop je ons hier trakteert.

ELLY (*neemt een slok*) Ja, meneer Lambert, ik zal je eerlijk zeggen: ik heb er niet veel verstand van, maar 't is fantastische wijn.

JEAN-PIERRE (*zit aan zijn pizza te pulken*) Ik wil ook een glas. (*iedereen negeert hem*)

ELLY Alles wat je hebt meegebracht is van het beste. Maar ja, dat zijn wij gewoon van meneer Lambert. Hij heeft altijd de lekkerste dingen bij als hij komt. 't Is mij niet om die wijn en zo te doen! 't Is ook altijd een plezier om je terug te zien. Je zou eens wat meer moeten komen, meneer Lambert.

SONJA (*zit met lange tanden haar pizza te eten*) Je pizza wordt koud, Elly!

RICHARD (*heeft ostantatief het zwart van de pizza zitten schrappen*) Ja meneer Lambert! Je zou 'ns wat meer moeten komen! Maar ja, je hebt ook weinig tijd. De verzekeringsbranche, veel werk. Nog een geluk dat er een massa geld mee te verdienen is, met verzekeringen. 't Geld dat daar mee te verdienen is, dat is niet te schatten!

ELLY Is dat waar, meneer Lambert?

LODE Dat valt wel mee.... (*eet met lange tanden van de pizza*)

RICHARD (*tegen Elly*) Voilà!

ELLY Had ik dat geweten! Dan was ik ook in verzekeringen gegaan. En dan had ik misschien nog iets teruggetrokken toen onze Miel aan de droger bleef plakken. Of nee! Dan had hij natuurlijk niet aan de droger kunnen blijven plakken, want dan hadden wij geen kapsalon gehad... Ah nee, want dan hadden we in de verzekeringen gezeten...

RICHARD Maar dan was Miel misschien gestorven in een kettingbotsing...

ELLY (*lacht*) Ja, zoals de vrouw van meneer Lambert. (*beseft wat ze gezegd heeft en slaat haar hand voor haar mond*) Oei meneer Lambert. 't Was er uit voor dat ik het wist.

LODE Het geeft niet, Elly.

ELLY Nee meneer Lambert, echt waar, 't was er uit voor dat ik het wist. Ik heb dat niet zo bedoeld, het spijt mij enorm. Hoe kan ik zo stom zijn, hoe kan ik nu toch zo STOM zijn?

SONJA Zou je niet beter zwijgen en verder eten.

ELLY Stom dat ik ben! Heel mijn leven ben ik al stom geweest. Allez, begin ik daar een kapsalon, terwijl ik in de verzekering had kunnen zitten. Maar ja, wie kon dat op voorhand weten dat het met dat kapsalon niks zou worden? Ik was daar mee begonnen met de gedachte, iedereen heeft haar. En als nog maar de helft z'n haar goed laat verzorgen, dan heb ik werk teveel. Maar tegenwoordig doen de mensen alles liever zelf. Je kan dat op voorhand niet weten, hoe dat zal lopen. Neem nu de zaak van Sonja. In de tijd van haar pa was dat een reuzezaak. De mensen stonden in de rij voor bakstenen en cement. En nu? De mensen bouwen niet meer. Hier en daar nog wat herstellen, dat is alles. Als er op een dag iemand om vijf dakpannen en een kilo stopverf komt, mag Sonja al blij zijn. Als dat nog lang gaat duren, dan zal het rap gedaan zijn met die zaak van Sonja.

SONJA Ga je nu eindelijk ZWIJGEN en VOORTETEN.

ELLY Oei Sonja! Wat heb ik nu weer gezegd. 't Was zo niet bedoeld, 't was er uit voordat ik het wist. Stom dat ik ben, STOM!!

SONJA Zouden we niet eens ophouden met te spreken over geld?

RICHARD Je mag zeggen wat je wil, maar er is met verzekeringen enorm veel geld te verdienen. Ik ken maar één ding waar nog meer mee te verdienen. Tennis. En profvoetbal natuurlijk. Daar is eigenlijk het allermeest mee te verdienen. Maar je moet het goed aanleggen. *(Jean-Pierre laat een luide boer)* Ik zal een voorbeeld geven. Ten eerste: je kan opklimmen naar een topclub... Je wordt gevraagd voor de nationale ploeg, je wordt gekozen als Voetballer van het Jaar, je krijgt een supercontract bij een buitenlandse club... AC Milaan, Barcelona, Bayern München, Locomotiv Ceske-Budejovice... En je bent binnen voor de rest van je leven. Dat is, laten we zeggen *(kijkt veelbetekenend van Jean-Pierre naar Lode en vice versa)* wat er hopelijk zal gebeuren met ons Markske.

ELLY Als hij dan toch kan kiezen, dan heb ik liefst dat hij bij Bayern München gaat. Dan kan hij in de week al eens naar huis komen.

RICHARD Wacht, Elly, niet zo snel. Er is nog een tweede mogelijkheid. Weinig mensen weten ervan. Nochtans, als je het juiste type voetballer bent, en de juiste wegen kent, is je fortuin zó gemaakt. Stel: je hébt een contract met een grote club, maar je zit het hele seizoen op de bank, je hébt een prima conditie, maar de trainer stelt je alleen op als de rest van zijn ploeg kanker heeft... Met andere woorden : je carrière is op een propere manier aan het mislukken. Wel, op dat moment, kun je nog altijd poen scheppen door te gaan voetballen bij de Canadezen.

LODE *(luid zuchtend van ergernis, rolt met de ogen)* Asjeblijft zeg! *(Jean-Pierre neemt toch af en toe een slokje van het water)*

SONJA Moeten we nu echt over voetbal spreken? Zouden we daar niet mee ophouden?

ELLY Zég... Waarover mogen we wél nog spreken? Daarbij, het ging niet over voetbal, het ging over geld. Kom, geef mij nog wat wijn, Richard, en babbelt voort.

SONJA Een beetje minder wijn zou je geen kwaad doen, Elly.

ELLY Voor die ene keer dat ik eens goede wijn kan drinken!...

RICHARD Wat is het, moet ik nu voortvertellen of niet?

LODE *(sarcastisch)* Ja, vertel voort, alsjeblijft! Dat zou ik wel eens willen weten, hoe dát in zijn werk gaat, voetballen bij de Canadezen.

RICHARD Gewoon, gelijk overal. Eén bal, en ploegen van elk elf spelers.

LODE Jaja, en in heel Canada zijn er maar vijf ploegen : FC Toronto, Racing Toronto, Real Toronto, Hajdjuk Toronto, en Sporting Quebec Libre.

SONJA *(tussen haar tanden)* Maar wat een zever, wat een zever... *(drinkt nu toch van haar wijn)*

ELLY *(verbluft)* VIJF ploegen!

RICHARD N'importe hoeveel ploegen dat er zijn. Ik zal je één ding zeggen, en dat is: er is met voetbal enorm veel geld te verdienen in Canada.

LODE Met de verkoop van cornervlaggen zeker! Ik zal eens iets zeggen, IK zal JOU eens één ding zeggen, en dat is : er is in heel Canada niets, maar dan ook NIETS dat de naam voetbalploeg waard is. Ze weten daar nog niet eens hoe een bal eruit ziet.

RICHARD Ah nee?

LODE Nee-ee! Zeker weten. Zeg dat Lode Lambert het gezegd heeft.

RICHARD Ah zo... Maar Lode, jij die zoveel van voetbal afweet....

LODE Ja?

RICHARD Wat doe je dan met de Wereldbeker 86?

LODE Wereldbeker 86...?

ELLY De Wereldbeker 86...

LODE Wat heeft dát er nu mee te maken!

RICHARD Mexico 86... Deden ze mee, of deden ze niet mee?

LODE Wie? Wie?

RICHARD De Nationale ploeg van Canada!

LODE Nationale ploeg, mijn kloten, er speelde geen enkele Canadees mee!

ELLY *(snapt er nu niets meer van)*
Nu snap ik er niets meer van.

RICHARD Maar Lode, dat is toch wat ik bedoel.

LODE Hoe? Wát bedoel je dan?

RICHARD Dat er bij de nationale ploeg van Canada geen enkele Canadees meespeelde!

LODE Maar dat is toch wat IK daamet al zei?

SONJA Intelligente discussie, moet ik zeggen.

ELLY Troost je, Sonja, ik snap er ook niets van.

RICHARD Maar wat je niet hebt gezegd, Lode, is wie er wél meespeelde...

LODE Ja... Wie speelde er voor Canada... Een koppel kreupele Joegoslaven, een paar overgelopen Russen, vier mislukte rugbyspelers uit de moerassen van Australië, een of andere neger....

RICHARD C'est ça . Maar die gasten zijn toch binnen, voor de rest van hun leven.
Kijk, Canada wilde ook eens meedoen aan de Wereldbeker, kwestie van public relations, dat de mensen zouden weten waar Canada ligt en zo, en dus zijn ze over heel de wereld naar allerlei spelers gestapt die het net niet hadden gemaakt als topvoetballer, en alles wat die gasten moesten doen was zich laten naturaliseren tot Canadees en ze kregen een contract.

LODE Ze zijn er ver mee gekomen. Geen enkele match gewonnen. Iedereen lag slap van het lachen.

RICHARD Ze hebben toch meegedaan? En al die gasten, gewonnen of niet, hier zie...
(maakt het internationale geld gebaar) Geld lijkt of Slijk. Dat heeft nog in de gazetten gestaan. Cijfers met zes nullen!

LODE Ja, vier voor en twee na de komma, ik ken dat. En zelf hun hotel betalen, of ze konden 's nachts op het voetbalplein hun slaapzak uitrollen.

ELLY *(giechelt)* Mijnheer Lambert, jij bent een echte humorist. Dat had ik nu nooit achter jou gezocht.

RICHARD Lach maar, jongens. Die gasten zijn binnen.
En voor Canada was het ook geen mislukte reclamestunt, de mensen spreken er nog van.
Wij zijn er hier toch ook al tien minuten over bezig?

LODE WIJ? JIJ zal je bedoelen. Er is maar één die niet over Canada kan zwijgen, en dat ben jij.

RICHARD Bullshit. Iedereen weet dat nog, van Canada. Iedereen herinnert zich die ploeg.
Iedereen heeft het nog altijd over de Canadese Muur.

LODE De Canadese wát?

RICHARD De Canadese Muur.

LODE Nooit van gehoord. Ik zou begot niet weten waar je het over hebt.
De Canadese Muur... Weet jij wat dat is, Elly?

ELLY Het spijt mij, mijnheer Lambert. Muren en metselen, daar weet ik niet veel van.
Vraag het eens aan Sonja, die zit in de stiel.

SONJA Ik weet het niét. En ik wil het ook niet weten, ik ga om het dessert.

(gaat af)

RICHARD Ik zal het uitleggen. Elly, je weet wat een vrijschop is.

ELLY *(kijkt hulpeloos naar Lode, bijt op haar lip)*
Ik heb het ooit geweten, maar op het moment zou ik niet zo direct...

RICHARD Wel kijk, laten we zeggen : dit is een speler van de ene ploeg
(neemt het zoutvaatje, en zal zich bij de rest van de uitleg eveneens bedienen van ander vaatwerk en bestek)
en dit is een speler van de andere ploeg. Als nu déze speler op die speler een fout begaat
(tackled het zoutvaatje met een servetring of zo) heeft deze speler recht op een vrije schop.
De bal wordt neergelegd op de plaats van de fout, en deze speler, of iemand van zijn ploeg,
mag de vrijschop nemen. De andere ploeg mag hem daarbij proberen te hinderen.
Meestal gaat dan een stuk of wat spelers tussen de bal en hun eigen doel dicht naast elkaar staan,
de handen voor het kruis...

ELLY Ah, de muur, lijkt of dat ze zeggen! *(Lode rolt met zijn ogen van "ons kalf heeft het eindelijk gesnopen"...)*

RICHARD Je zegt het: de muur. Welnu, wat deed de nationale ploeg van Canada?
Als ze een vrije trap in hun voordeel kregen, en de tegenstander zette een muur,
dan ZETTEN ZIJ ZELF DAAR NOG EENS EEN MUUR VOOR,
om hun tegenstander te hinderen bij het hinderen van wie de vrijschop moest nemen!

ELLY Zeg dat 't niet waar is!
*(Jean-Pierre maakt van de verslapte aandacht gebruik om zich stiekem een glas wijn in te schenken;
zijn gezicht betreft hoe langer hoe meer...)*

RICHARD Toch, toch! Maar pas op, ze hebben dat maar één keer gedaan.
Want... Maar je moet de situatie goed bekijken. Laten we zeggen: er is een fout begaan op
deze Canadees, enfin *(schampere blik naar Lode)* eigenlijk was het dus een van die kreupele Joegoslaven.
Hij zal zelf de vrijschop nemen. Dit hier is dus die Canadese Joegoslaaf, en dit hier is de bal
(neemt een olijf). De tegenstander stelt een muur op, van wel zes spelers. En wat doet Canada?
Ze zetten de Canadese muur. In een vloek en een zucht, dat was allemaal ingestudeerd.
Links twee Australische Canadezen, rechts twee Australische Canadezen, en in het midden die neger.
*(voor de neger gebruikt Richard het glas wijn van Jean-Pierre, die zich net ingeschonken had;
Jean-Pierre probeert hem nog tegen te houden, maar Richard is te vlug)* Zie je de situatie?

De scheidsrechter fluit, de Joegaslaaf stapt wel twintig meter achteruit, neemt een aanloop, komt op snelheid, haalt uit, geeft de bal een enorme knal, báng! récht in het gezicht van die neger!
(Richard tikt met zijn middenvinger het glas wijn van Jean-Pierre om)
Die gast hebben ze van het plein mogen dragen. Drie weken in de coma.
Eruit geschopt door zijn eigen maat. Maar denk je dat die zich bekloeg, die Canadese neger?
Forget it! Hij was fiér op zijn ploeg. En hier zie: money money!

- LODE En wat wil je daar nu mee zeggen? Hé? Wat wil je daar nu mee zeggen?
- RICHARD Ik wil daarmee zeggen, dat zelfs al breng je het niet tot bij Anderlecht, je nog altijd moeite zou kunnen doen om toch iets te worden in het leven! Desnoods door naar Canada te trekken. Begrijp je wat ik bedoel?
- LODE *(werpt een blik op Jean-Pierre en valt stil)*
Ja... Ik begrijp het.
- ELLY Ik ook. Ons Markske moet zijn bonen niet alleen bij Anderlecht te week leggen, maar hij moet ook genaturaliseerd worden tot Canadees.
- RICHARD Juist, Elly. Jij hebt het helemaal begrepen, jij.
- SONJA *(op met schaal appels, heeft roodomrande ogen)*
Hier. Het dessert.
- ELLY *(alweer druk in de weer om de gemorste wijn op te nemen en er zout over te gooien)*
Sonja, weet jij wat ik moet doen om ons Markske tot Canadees te laten naturaliseren?
- SONJA Ben je nu helemaal op je kop gevallen? Markske Canadees? Waar is dat goed voor?
- ELLY Wel ja, voor alle zekerheid. Als hij zou mislukken bij Anderlecht, dan kan hij nog altijd...
- SONJA Nu is het gedaan! Met die voetbal altijd. Ik ben het beu.
Ik wil geen woord meer horen over voetbal.
Begrepen? Geen woord.
- ELLY Maar Sonja, ik wou alleen...
- JEAN-PIERRE *(lallend)* Zwijg! Sonja heeft gelijk. Er moet gezwegen worden over voetbal.
Jullie hebben er geen blaas verstand van.
(zinkt opnieuw weg in apathie)
- RICHARD *(Iedereen is overdonderd; Richard is de eerste die zich herstelt)*
Wel, wel. Sonja en Jean-Pierre van hetzelfde gedacht. Dat doet ons plezier.
- LODE Ze hebben gelijk, Richard. We zouden beter zwijgen over voetballen.
- RICHARD Nog beter. Héél de familie is van 't zelfde gedacht.
- ELLY Nu je 't er over hebt. Ik vind toch ook dat we er beter over zouden zwijgen.
En als ik mij nu eens een appel nam...
(neemt een appel en bijt er gulzig in, wat haar niet belet om ook nog wijn te drinken)
- RICHARD Goed. Maar dan is het probleem : waarover zullen we het wél hebben?
(kijkt uitdagend rond)
- ELLY *(mond vol appel)* Naar mij moet je niet kijken, Richard.
Ik wil over alles meebabbelen, maar zelf over iets beginnen... Nee.
- RICHARD Weet er niemand een mop? *(niemand reageert)* Het mag een goeie zijn... Nee?

Wel, dan zal ik wat over mijn jeugd vertellen. Dat heb ik nog nooit gedaan. Ik weet nog goed, toen mijn vader stierf, dat is een jaar geleden waar ik van spreek, toen was mijn moeder op de kop al 38 jaar dood. Ik zal het nooit vergeten. Ze is gestorven op mijn verjaardag. Ja, want ze is in het kraambed gebleven. Mijn vader is de slag nooit te boven gekomen. Vooral op het einde had hij het goed zitten. Hij lag voor de zesde keer in het Academisch Ziekenhuis, maar nu op Intensive Care. Hij was die morgen uit de psychiatrie ontslagen, maar had zelfmoord willen plegen door met zijn rolstoel van de marmeren trappen te rijden. Spijtig genoeg had hij die glazen deur onderaan de trap niet gezien. Maar dat komt, hij droeg al tien jaar een donkere bril, sinds zijn nieroperatie mislukt was. De dag voor hij stierf ben ik hem gaan bezoeken op Intensive Care. Hij lag onder een zuurstoftent, kreeg serum, lag met zijn armen vastgebonden en met zijn benen in het gips omhoog. Maar anders zag hij er niet slecht uit, voor zijn 86 lenten. En ik heb hem toen eens goed mijn mening gezegd. Pa, zeg ik tegen hem, je zou eens wat meer moeten buiten komen. Zo zul je 't nooit ver brengen in het leven. De dag daarop was hij dood.

- ELLY *(legt de halfopgegeten appel neer)* Oei, die appel misvalt mij.
(neemt een slok wijn, als om een brok appel door te spoelen)
Als ik hem helemaal opeet doe ik vannacht geen oog dicht.
- RICHARD En dat was allemaal nog niets vergeleken bij wat mijn moeder doorgestaan heeft. Ik weet dat van horen zeggen. Uitgerekend op de dag dat de Eerste Wereldoorlog begon, twee jaar was ze, ging haar moeder met haar wandelen in de Ardennen. Ze waren maar goed en wel op de top van de Baraque Fraiture, of de Duitsers kwamen daar al te paard de hoek om...
- SONJA Richard! Stop daar mee. Ik wil niet dat jij zo over je ouders spreekt!
- RICHARD Goed, dan zullen we het over die van jou hebben. Jouw vader, aan wat is die eigenlijk gestorven? Gewoon van de drank, of zat hij ook in die kettingbotsing van je schoonmoeder? Dat moet een serieuze kettingbotsing geweest zijn. Het schijnt dat de helft van de stad zijn auto naar de kloten was.
- ELLY *(grimast)* Ik krijg effenaf het zuur van die appel.
- RICHARD *(tegen Lode)* Over je vrouw gesproken, dat moet een enórm klap geweest zijn. Niet die kettingbotsing. Dat je haar verloor bedoel ik. Een man als jij, in de fleur van zijn leven... En dan zonder vrouw vallen. Niet gemakkelijk. Hoe heb je het al die jaren gesteld, Lode? Zonder vrouw bedoel ik. Op het intieme vlak dan. En met ook nog zo'n jong zoontje dicht bij jou, aan wie je leiding moet geven, en dat nog alles moet leren in het leven... Dat moet verschrikkelijk moeilijk zijn geweest.
- SONJA Richard, moet dat nu echt? Hm? Voel je je daar nu goed bij?
- ELLY Ik voel mij ook niet goed. Sonja heeft gelijk. Richard, stop eens met zeveren, en vertel liever iets om te lachen. Dan kan mijn maag misschien eens keren.
- RICHARD O.K. Ik zal een raadseltje opgeven. Rara, wat is het? Het is zwart en het hangt aan een draadje...
- ELLY Ik zou het niet weten. Weet jij het Sonja? *(Sonja haalt haar schouders op)*
Het ligt op het puntje van mijn tong. Ik zou het duizend keer zeggen! Zwart, en aan een draadje...
- RICHARD Een slechte electricien!
- ELLY *(schiet in de lucht, kijkt naar de gegeneerde anderen)*
Da's een goeie! Zwart! En aan een draadje! Een slechte electricien zegt hij.
(plots gaat haar een licht op : ze verstijft) Dat doet mij opeens aan onze Miel denken.
- RICHARD Ah ja, dié Miel! Dat heb ik je trouwens al lang willen vragen, Elly. Je hebt die Miel toch niet laten begraven? De mens was al half gecremeerd.

ELLY Oh, Miel, Miel, Miel toch....

SONJA Richard! Ik wil dat je Elly met rust laat. En nu meen ik het!

RICHARD Wat zullen we nu krijgen? Mag ik al niet meer met Elly babbelen ook.

SONJA Je weet goed genoeg wat ik bedoel. Laat haar met rust!

RICHARD Ik krijg verdorie de indruk dat jij jaloers bent, Sonja. Had dat eerder gezegd. Ik wil gerust ook aan jou wat aandacht besteden.
(*staat op en steekt z'n hand uit als om haar te begroeten*)
Hoe is 't met madame Lambert? En met de liefde? Beter dan met het weer mag ik hopen? Zie je mij nog gaarne, mijn bijouke, mijn schatje, mijn keukenprinses ..

SONJA (*negeert de haar toegestoken hand; minachtend*)
Onnozel ventje... Tegen mij zeg je wat je wil jongen, dat doet mij niks; maar van Elly moet je afblijven!

ELLY (*lijdzaam*) Laat maar Sonja, Richard heeft dat zo niet bedoeld.
SONJA Hij heeft dat zo WEL bedoeld, ik ken hem. Hij maakt je zo zot als een achterdeur. En 't ergste is dat jij alles van hem slikt.

ELLY (*sussend*) Dat mag je niet zeggen, Sonja, dat is niet waar....

SONJA Niet waar? ! En al die zever over Markske en over Anderlecht, en Canada...
(*tot Richard*) Ik wil niet meer dat je je nog met die kleine moeit! Blijf maar uit zijn buurt. God weet wat je hem allemaal al hebt beloofd en wijsgemaakt.

RICHARD Maar dat ventje is zot van mij! Hij kan zijn nonkel Richard al bijna niet meer missen.

ELLY Ja Sonja, da's waar. Je zou ze samen eens bezig moeten zien.

SONJA Maar hoe is dat nu toch mogelijk?! Voel jij echt niet dat die Richard de hele tijd met je voeten speelt? En dat hij Markske misbruikt om met jou nog meer de aap te kunnen houden?

RICHARD (*quasi verbaasd*) Waarom is zij ineens zo bezorgd om Markske? Is ze jaloers misschien?
(*tegen Sonja*) Hoe komt dat nu ook weer dat jullie geen kinderen hebben?
Ah ja, te druk bezig met de zaak, en vergeten samen te slapen en zo...
Nu is het natuurlijk te laat. Als je zelf naar de veertig gaat en je man is een alcoholieker, daar kunnen alleen maar mongolen van komen. Tenzij...
(*neigt zich met vette knipoog naar Sonja toe*)
je het 'ns met iemand anders zou proberen....

SONJA Jean-Pierre! Nu wil ik dat je hem buitensmijt. Het heeft hier al lang genoeg geduurd. Ik ben niet van plan om me nog meer te laten uitschijten door die smeerlap!
(*Jean-Pierre reageert nauwelijks -Sonja schudt hem door elkaar*)
Zit hier niet als een voddebaal! Wanneer ga je eindelijk 'ns wakker schieten?
(*Jean-Pierre trekt zich los, weert haar af en staat op. Hij wankelt naar voor, richting barkastje; Sonja stapt hem achterna*) Je kunt niets, je durft niets, je DOET niets. Doe dan toch iets, DOE IETS.

JEAN-PIERRE (*in zichzelf brommend*)
Aha, ik durf niks... wacht maar af, we zullen nog ons zien of ik niks durft....
(*trekt een stoel mee, gaat zitten bij het barkastje*)

SONJA (*tot Lode*) En jij zal ook nooit ons wat zeggen om dat stuk krapuul op zijn plaats te zetten. Sjieke meneer van de verzekeringen. Ons ogen uitsteken met een paar flessen dure wijn, dat wel, maar als het er op aankomt om ons te helpen zit je hier ook maar als een dweil. Zo de zoon, zo de vader.

JEAN-PIERRE *(begint flessen uit het barkastje te halen en zet ze hard neer op de vloer -in zichzelf:)*
Aha, ik kan niets, hier zie. En hier. En nog een. Voilà. We zullen nog eens zien of ik niks kan.

SONJA *(nog steeds tot Lode, wijst op Jp)* Zie hem bezig. Drank! Da's al wat hem interesseert.
En dat het zo ver gekomen is, dat is jouw schuld! Je hebt die jongen van kleinsaf zot gemaakt.
't Moest per sé een topvoetballer worden. Zie wat er van gekomen is!

LODE En dat is MIJN schuld? Dat is nieuws. Weet je wiens schuld het is? JOUW schuld is 't.
Hij moest per sé STOPPEN met voetballen en in de cement en het rijnzand gaan zitten krabben
in die stomme zaak van je pa.

SONJA Laat mijn pa ervan tussen!

LODE Je pas was ermee AKKOORD dat Jean-Pierre naar Anderlecht ging!
Die mens heeft er alles voor gedaan. En dat was juist de reden dat Jean-Pierre van jou geen
voetballer mocht worden; om je eigen pa te kloten en om de Racing te keldereren.
Is 't niet waar soms?

ELLY Kom meneer Lambert, blijf kalm... En jij ook, Sonja. We gaan toch geen ruzie beginnen maken?...
*(wordt genegeerd -Richard zit triomferend om zich heen te kijken, een glaasje wijn drinkend -
Jean-Pierre zit met z'n rug naar de rest toe, en neemt de revolver ter hand; hij staart ernaar en
herhaalt mompelend wat hij daarnet al zei)*

SONJA *(tegen Lode)* Mijn pa heeft er niks mee te maken, en de Racing ook niet.
Dat heeft er allemaal niks mee te maken. Jij bent de oorzaak van alles.
Jean-Pierre moest zonodig de voetballer worden die je zelf nooit hebt kunnen zijn.
Heel zijn jeugd heb je naar de knoppen geholpen. Geen minuut heb je je afgevraagd of hij wel
geschikt zou zijn om profvoetballer te worden. Dat stond voor jou al vast van bij zijn geboorte!

LODE Wat ken jij van voetbal? TALENT had hij, dat zei iedereen. Jean-Pierre?
De beste spits die ze hier ooit gehad hebben. Hij had internationaal kunnen worden.
Hij had je stinkend rijk kunnen maken. En waar sta je nu? Op de rand van 't failliet, daar sta je!

JEAN-PIERRE *(staat op, keert zich in één beweging om naar de anderen en richt de revolver op Lode; wankelt op z'n benen)*
En nu ga je zwijgen. Goed begrepen? ZWIJGEN!
(Iedereen is een moment lang verbijsterd)

ELLY Oei, oei, Jean-Pierre. Wat doe jij nu?

SONJA Jean-Pierre, ben je heleMAAL zot geworden...?
Van waar komt die revolver?

JEAN-PIERRE Dat zijn je zaken niet. *(richt de revolver nu op Sonja)*
D'r is nog meer dat jij niet weet van mij!
Je zou wel 's raar kunnen opkijken.

LODE Jean-Pierre, leg die revolver neer. 't Is hier al erg genoeg!

JEAN-PIERRE *(revolver op Lode gericht)* Kop dicht jij.

RICHARD *(vals sussend)* Kom kom Jean-Pierre, we gaan toch niet ...

JEAN-PIERRE Muil toe! *(wijst op Richard met de revolver; hij wordt hoe langer hoe zelfzekerder)*
Met jou heb ik straks nog een eitje te pellen.

LODE *(doet een stap in de richting van Jp, deze deinst enige passen achteruit)*
Jean-Pierre, geef ogenblikkelijk die revolver aan mij. Voordat er ongelukken gebeuren.
Kom, hier geven!

JEAN-PIERRE Pa, blijven staan. Dwing mij niet om te schieten! Want ik schiet. Dat ik schiet zeg ik!

SONJA *(gaat voor Lode staan, deels om hem tegen te houden en deels om hem af te schermen)*
Jean-Pierre!

ELLY Meneer Lambert, hij meent het geloof ik, hij meent het!
(volgt Sonja, maar verbergt zich achter Lode)

RICHARD *(zit nog altijd onverstoord op z'n stoel)*
Bah neen, hij meent het niet, Elly. Dat is allemaal show.

LODE *(wil opnieuw in de richting stappen van JP, maar de twee vrouwen houden hem tegen)*
Leg die revolver neer, onnozelaar!

ELLY Doe dat niet mijnheer Lambert!

JEAN-PIERRE *(richt nu weer op Lode)* Blijven staan, pa! Ik heb je verwittigd. Ik schiet!
Dwing mij niet om te schieten, want ik schiet!

SONJA Jean-Pierre, stop er mee!

LODE *(rukt z'n hemd kapot gehinderd door beide vrouwen, die hem willen tegenhouden, wijst op zijn ontblote borst)* Schiet dan! Schiet je eigen vader dood, na alles wat hij voor jou gedaan heeft!
Vooruit, schiet dan!

JEAN-PIERRE Okee. Zet nog één stap. Kom, dwing mij, dwing mij. Nog één stap en ik schiet.
(Lode komt tot bedaren, trekt zijn hemd recht wendt zich af)

ELLY *(raapt de knoopjes van Lodes hemd van de grond; snikt)* Ochot, al die knopjes d'r af.
(Sonja blijft woedend naar JP staren)

JEAN-PIERRE *(overdreven kalm, voelt zich de sterkste)* Bon. En nu gaan we de zaken definitief regelen.
(wijst op Richard) Het is heel simpel : dat stuk krapuul moet hier buiten.
En ik ben er zeker van dat we hem nooit meer zullen teruzien.
Want hij zal geen reden meer hebben om terug te komen.

RICHARD Hoe, niet meer terugkomen? Waarom zou ik niet meer terugkomen?
Stop met die flauwekul en drink een goed glas wijn.

JEAN-PIERRE Je zal niet meer terugkomen omdat je hier en nu álles aan HEN daar gaat vertellen.
Kom, vertel het maar. Het is de enige manier om je kwijt te geraken.

RICHARD Ben je op je kop gevallen? Aan die spelletjes van jou doe ik niet mee.
Er is hier al show genoeg geweest vandaag. *(is bezig met een glas wijn uit te schenken.*
JP klopt de fles uit zijn handen en bedreigt hem van dichtbij met de revolver)

JEAN-PIERRE Vertellen zal je doen, rotzak. Of ik schiet je kop van je lijf.

SONJA Jean-Pierre!

ELLY Laat het uit, Jean-Pierre!

LODE Ga je er nu asje blief mee ophouden! Moeten er nu écht ongelukken van komen? !

RICHARD Laat maar, Lode, laat maar.
(duwt JP van zich af, wordt zelf ook echt kwaad)
Ik ZAL vertellen, van A tot Z, Waar wil je dat ik begin?

JEAN-PIERRE Begin maar direct over het geld.

RICHARD Geld, over welk geld heb je het?
Over het beetje geld dat ik af en toe van jou gekregen heb in de loop der jaren?

JEAN-PIERRE Begin maar te vertellen over de eerste keer dat ik je geld gegeven heb.

RICHARD Maar dan moet ik teruggaan tot in de tijd van Racing en de Wilskracht!
Dan staan we hier morgen nog.

SONJA *(tot Jp)* Dus jij HEBT die smeerlap geld gegeven?
Meer dan eens? Maar waarvoor in godsnaam?

ELLY Sonja, je gaat toch ook niet beginnen?

JEAN-PIERRE Wil jullie nu 'ns eindelijk je bek houden, kutwijven. Dat is precies wat Richard ons gaat
vertellen, al staan we hier tot volgende week. Kom Richard, de Racing en de Wilskracht...
*(Sonja gaat zitten; Elly doet dan maar hetzelfde. Later zal ook Lode gaan zitten. In de loop van zijn
verhaal zal Richard opstaan en rondlopen)*

RICHARD Ik was getransfereerd naar de Wilskracht, een ploeg van het tweede garnituur, en ik stond daar
direct onder de lat. Jean-Pierre bleef bij de Racing, en die speelden een formidabel seizoen.
De helft van de spelers werd gevolgd door ploegen uit eerste klasse. De Racing moest bijna een
tribune bijbouwen voor de talentscouts alleen. Vooral Jean-Pierre viel op.
De ene goal na de andere, de beste spits uit de reeks. Naar het einde van het seizoen toe,
naarmate de titel dichtbij kwam, kreeg de Racing EEN FERME TERUGVAL.
Hoe gaat dat : de druk stijgt, iedereen wordt nerveus, een paar gekwetsten, een slechte keeper
in de goal, en Jean-Pierre die niet zo gemakkelijk meer scoort dan in het begin van het seizoen.
Enfin, de laatste match van het seizoen MOEST gewonnen worden of de Racing kon fluiten naar
de titel. En die laatste match moest gespeeld worden... tegen de Wilskracht.
Met andere woorden, Jean-Pierre in de spits en de Richard in de goal.
Moet ik er een tekening bijmaken? Twee dagen voor de match gespeeld zou worden,
komt Jean-Pierre bij mij aan de deur. Hij was er niet gerust in. D'r zou iemand van Anderlecht
in de tribune zitten, speciaal om naar hem te komen kijken. Jean-Pierre had het in zijn hoofd
gestoken dat hij per sé goals moest maken of dat hij anders nooit aan een contract bij
Anderlecht zou raken. En ik moest hem daar bij helpen. Voor elke goal zou ik tienduizend ballen
opstrijken.

LODE Wat? Is dat waar, Jean-Pierre? Heb jij hem geld gegeven?

SONJA Het zou mij niets verwonderen.

ELLY Kunnen we nu niet stoppen met ruziemaken?

JEAN-PIERRE Zwijgen. De Richard is aan 't woord.

RICHARD Toen kwam....

Act VII

De Match

Licht in de huiskamer dooft; spot op Richard gericht, en de zoldering -het voetbalveld -wordt verlicht; op de achtergrond deze keer geen supportersgeluiden, maar het ijle fluiten van wind, als in een groot verlaten stadion, type Nou Camp.

RICHARD ... de match. De Racing speelde thuis. Een uur voor de aftrap zat alles al stampvol, de tribune, de staanplaatsen, de kantine... Er waren kaartjes te weinig. De sfeer was gespannen, de supporters waren al aan het vechten voor de match goed en wel bezig was, dat had men nog nooit meegemaakt op de Racing. De politie moest om versterking vragen. Het weer zat ook niet mee. Heel de week had het gestrontregend, en die zondag was het al niet veel beter. Het plein was één modderpoel. De arbiter heeft nog getwijfeld of hij de match niet zou afgelasten, maar hij durfde niet. Er stond te veel op het spel. De spelers stonden ook onder hoogspanning. Van bij de eerste minuut vlogen ze er in met de botte bijl. De ene overtreding na de andere. De eerste helft vijf gele kaarten en twee geblesseerden. Maar geen enkele doelkans, laat staan een goal. Beide ploegen speelden om te slechter. Ik stond te bevrozen voor mijn muilt. Als ik al een safe moest doen, was het op een terugspeelbal. Jean-Pierre was ook niet bepaald op dreef. Op die vijfenveertig minuten was hij amper drie keer in mijn buurt geweest. Twee flauwe schoten, kilometers naast, en één redelijke kopbal, maar recht in mijn handen. Ik kon niet anders dan die pakken, had ik dié binnengelaten had iedereen direct geweten dat ik omgekocht was. Dan kon ik de bal er net zo goed zélf inschoppen. Na de rust ging het nog slechter. Het spel werd nog bitser en grimmiger. Van geel kwam rood, de scheidsrechter wist niet meer waar zijn hoofd stond, de supporters begonnen op hun eigen spelers te schelden. Jean-Pierre wordt hoe langer hoe nerveuzer. Hij kan geen enkele bal aan de voet houden, geeft de ene slechte pass na de andere, loopt constant off-side, begint vuil te spelen, krijgt een gele kaart ...Jean-Pierre was buiten zichzelf van zenuwen en frustratie. Twee minuten voor het einde dacht iedereen dat het nul-nul zou blijven, en dat Racing de titel verspeeld had. Maar je zal het altijd zien: vlak voor het eindsignaal gebeurt het... Een laatste aanval van de Wilskracht wordt afgebroken, de stopper van Racing schopt de bal in het wilde weg naar voren, Jean-Pierre staat onbewaakt aan de middenlijn, ziet de bal overvliegen en hij is de enige die er achteraan gaat... En tot iedereen verbazing, niet in het minst die van hemzelf, verschijnt hij alleen voor mijn doel. Dit was onze kans. Ik blijf eerst op mijn doellijn staan, net lang genoeg opdat het niet zou opvallen, en pas op het laatste moment kom ik uit. Jean-Pierre is nog maar een paar meter van mijn doel verwijderd, en nog schiet hij niet. Ik duik dan maar naar de grond, zodat Jean-Pierre geen enkele moeite zou hebben om mij te ontwijken. Maar wat doet hij? Hij laat de bal te ver van zijn voet stuiten, wil hem nog recupereren, een wanhopige sliding, maar schuift met de studs vooruit op mij in. Récht op mijn knie. Ik hoorde het kraken. Achter mij hobbelt de bal traag over de lijn. Racing is kampioen. De supporters komen het plein opgestormd. Jean-Pierre is de matchwinnaar, hij wordt op de schouders gehesen, ik word op een brancard afgevoerd... Een week later hoor ik in het ziekenhuis dat Anderlecht Jean-Pierre een contract heeft aangeboden, maar dat Jean-Pierre niet heeft willen tekenen. Hij trouwt met Sonja en hangt zijn schoenen definitief aan de wilgen. Ik dacht dat de grond onder mijn voeten wegschoof...

Act VIII

Nog meer onthullingen.

Licht als voorheen; gefluit van de wind houdt op.

- JEAN-PIERRE Contract met Anderlecht of niet, je hebt je tienduizend frank voor dat doelpunt gehad. Maar toen begon de miserie met jou pas goed. Je was niet tevreden met je tienduizend frank, is het niet, Richard?
(dreigend met revolver)
- RICHARD Natuurlijk dat ik niet tevreden was met die tienduizend frank. Dat ik nooit meer zou kunnen voetballen, dat heeft mij nogal wat meer gekost dan tien zakken. gewoon niet te berekenen. Ik had zelf ook een goed seizoen achter de rug, wie zegt dat er voor mij geen goeie transfer inzat! Wie zegt dat IK het nooit tot bij Anderlecht had kunnen schoppen?
- JEAN-PIERRE Hah! Jij, bij Anderlecht!
- RICHARD Waarom niet? IK zou het contract wel tekenen. Ik zou niet als een broekschijter rap rap trouwen, om daarna te kunnen zeggen dat ik van mijn vrouw moet stoppen voetballen. Want daar lag het paard gebonden, nietwaar Jean-Pierre? Dat je het niet aandurfde dat contract te tekenen, schrik dat je tekort zou schieten. En elk alibi was goed genoeg om je angst te camoufleren. Was het niet trouwen met Sonja, dan was het wel wat anders geweest.
- JEAN-PIERRE Dat heeft er allemaal niets mee te maken.
- RICHARD Ah nee? Waarom heb je mij dan al die jaren geld gegeven? Niet voor mijn knie kon je geen kloten schelen. Je hebt mij geld gegeven opdat ik zou zwijgen en blijven zwijgen. De façade moest overeind blijven. Jean-Pierre, de supervoetballer die zijn carrière had opgegeven uit liefde voor zijn vrouw? ! ... Bullshit. Jean-Pierre was een lafaard die zijn vrouw gebruikte om zijn mislukking te maskeren.
- JEAN-PIERRE Zo is genoeg. Je hebt alles verteld wat er te vertellen viel, trap het nu maar af, kom.
(wijst met de revolver naar de deur)
- RICHARD Alles verteld? Ik ben nog maar goed begonnen. *(zet toontje van daarnet verder)* Jean-Pierre was bovendien een plantrekker, die geen poot wou uitsteken in de zaak van zijn schoonvader. Sonja kon zich kapot werken, terwijl mijnheer heel de dag in zijn fauteuil lag te dromen van vroeger. Geen wonder dat het slecht begon te gaan, in de zaak En in het huwelijk. En hoe slechter het ging, hoe makkelijker het voor mij was om hier geld te komen halen, nietwaar Jean-Pierre?
- ELLY Ik voel mij mottig....
- SONJA Ah, zitten de zaken zo in elkaar, Jean-Pierre. Goed dat ik het weet.
- ELLY ... en al dat geruzie doet er geen goed aan.
(iedereen negeert haar)
- JEAN-PIERRE Maar hij liegt! Ik heb hem geld gegeven, dat is waar, ook lang na de match. Ik heb dat nooit verteld aan jou, omdat we het zelf niet breed hadden. Toch bleef ik betalen. Hij kwam hier elke keer janken over zijn knie, en ik voelde mij wel schuldig. Maar dat is nu gedaan. Ik heb genoeg afgedokt aan die sukkelaar.

RICHARD Wie is er hier de sukkelaar, jij of ik? Ik zal je iets vertellen, als we dan toch moeten spreken over die bewuste match.... Je bent niet de enige, die er indertijd aan twijfelde dat je die dikkop van Anderlecht zou kunnen overtuigen. Raad eens wie er ook aan mijn deur met geld kwam zwaaien, opdat ik Jean-Pierre de superspits toch op zijn minst één goaltje zou helpen maken. Hm? Raad eens? De voorzitter zelf, de ouwe Offenbach, Sonja haar pa. Die wist wel welk vlees hij met jou in de kuip had.

JEAN-PIERRE Leugens! Allemaal leugens! *(Elly boert)*

RICHARD Die wist goed genoeg dat jij er niets van terechtbrengt als het er op aan komt.

SONJA Groot gelijk, Richard. Ik ben blij dat hij het eens van een ander hoort.

JEAN-PIERRE Ja, span maar met hem samen.

ELLY Ik voel mij hoe langer hoe slechter. *(onderdrukt oprispingen)*

RICHARD En ik zal je nóg iets vertellen...
(stapt naar Lode, die zich afzijdig heeft gehouden, en geeft hem een klap op de schouder)
Hier, mijnheer de ondervoorzitter! Ook goed voor tienduizend ballen per goal. Een vader die twijfel aan zijn enige zoon... Erg, hé?

JEAN-PIERRE Is dat waar, pa? Is dat waar? Antwoord mij!
(Lode zegt niks, neemt zijn etui met cigarillos en steekt er eentje op)

RICHARD Natuurlijk is dat waar. Zie hem daar zitten. Hij is veel te goed geweest voor jou. Pas op, hij was goed voor alle jonge gastjes van de ploeg. Voor de ene al wat beter dan voor de andere...

JEAN-PIERRE Nu is het genoeg! *(hij komt op RICHARD af en geeft hem een duw)*
Buiten! Godverdomde klootzak, nu ben ik het kotsbeu! Buiten!

SONJA Ja, ja, nu wil je hem wel buiten, nu hij de waarheid aan het licht brengt. Maar als hij mij de hele dag koeioneert en ons huishouden op stelten zet, dan doe je je mond niet open.

ELLY Sonja, ik voel mij niet goed!

JEAN-PIERRE *(tegen Sonja)* Pas maar goed op of je kan meegaan met meneer Richard. Dat is misschien wat je al de hele tijd wilt, pothoer. Span nog een beetje meer met hem samen!

SONJA Tsk, tsk, tsk. Vulgair ventje. Met een revolver voel je je sterk zeker?

ELLY Sonja, ik...

SONJA Ga dan op de zetel liggen, kalf!

LODE Ik ben hier weg. Ik heb wel wat anders te doen dan hier in dat circus mee te spelen...

JEAN-PIERRE *(wijst met revolver)* Blijven zitten. Wij zijn nog bij lange niet uitgebabbeld, wij.

RICHARD Ja Lode, blijf zitten. Weet je wat? Ik blijf ook nog een beetje. De wijn is nog niet op.

JEAN-PIERRE *(hysterisch)* Richard, buiten! Buiten! Of ik schiet. 't Is de laatste keer dat ik verwittig, ik schiet!

SONJA Dat is dan nog maar de tiende keer dat hij gaat schieten.

LODE Kom jongen, leg die revolver neer en ga slapen. Je hebt te veel gedronken.

RICHARD Nee, nee, nee, laat hem schieten. Ik blijf tot hij schiet. En dan gaan we allemáál slapen. Kom Jean-Pierre, eerst richten. *(wijst op zijn hart)* Hier ongeveer heeft het het meeste effect. Maar als je liever eerst 'ns oefent op mijn knie... Je doet maar.

JEAN-PIERRE Daag mij niet uit! Daag mij NIET uit!

RICHARD Waarom niet? Je durft toch niet...

JEAN-PIERRE Ik tel tot drie!

RICHARD Wacht, ik zal zelf tellen.

JEAN-PIERRE Richard, ik verwittig je!

RICHARD Nee, nee, graag gedaan. Ben je klaar?
 EEENNN... Niet vergeten schieten, Jean-Pierre.....
 TWWEEE....
 DRRIEEE!!

Act IX

Het gekraakte schot

*Jean-Pierre schiet, de revolver doet KLIK. Op de achtergrond wordt de KLIK herhaald. Gecombineerd met het geluid van het ijle fluiten van de wind, zoals in act VII. Licht in de huiskamer dooft, spot op Jean-Pierre en op Richard.
 Iedereen blijft onbeweeglijk staan als zuilen van zout.*

RICHARD *(verbaasd; gekwetst op het gevoeligerige af)* Je schiet op mij. Jij wil mij neerschieten! Dat kan toch niet. Wij hebben wel als 'ns woorden gehad in de loop der jaren maar... We zijn tenslotte toch vrienden, Jean-Pierre. We hebben toch samen van alles meegemaakt, ploegmaten geweest... Ploégmaten. Je kan mij niet neerschieten. Jean-Pierre. Dat is schieten op jezelf.

JEAN-PIERRE EEN ...

RICHARD Als je schiet op mij, hoe moet je dan verder...?

JEAN-PIERRE TWEE...

RICHARD 't is gewoon ONMOGELIJK dat je op mij wil schieten...

JEAN-PIERRE DRIE.... *(haalt de trekker over. KLIK)*

Act X

Waarin Sonja, Richard en Lode Elly naar boven dragen.

Spots uit, geluid van de wind weg, licht aan.

- ELLY *Aaaahhh! (valt steil achterover, bewusteloos)*
- LODE *(loopt op Jean-Pierre af, slaat hem de revolver uit de hand)*
Godverdomme Ben je nu helemaal zot geworden!
- JEAN-PIERRE *(tot zichzelf, zielig, zakt op z'n knie'n)*
Ai nee... Hoe is dat nu toch mogelijk...
- RICHARD Hij heeft op mij willen schieten...
- LODE Zijn revolver niet eens geladen! Zelfs dat kan hij niet!
- SONJA *(over Elly gebogen)*
Laat die zot maar liggen waar hij ligt. Kom liever hier een beetje helpen.
Er ligt er hier een buiten westen.
- LODE Wat is er gebeurd?
- RICHARD Is 't erg?
- SONJA Weet ik het? Ze is van haar stokje gevallen, het schaap. Zo zat als een orgel,
en dan al die zever met die revolver.
- JEAN-PIERRE Nee, neeee....
- LODE *(geeft Elly enige tikjes op haar hand)* Elly! Elly! Word 'ns wakker!
- RICHARD Ze reageert niet.
- SONJA Kom Richard, pak jij haar bij haar voeten, we zullen haar naar boven dragen.
Lode pak jij haar onder de oksels. We zullen haar op mijn bed leggen.
Kan ze daar haar roes uitslapen. *(Richard en Lode nemen Elly vast)*
Lode, ga jij eerst. En oppassen van de trapstijl. Zie dat je niet valt.
- LODE Richard, heb je haar goed vast?
- RICHARD Ja, ja, ga maar.... *(Ze gaan de trap op. Sonja volgt)*
- SONJA Pas op, haar hoofd...
- LODE Wat is er met haar hoofd? 't Zal er niet afvallen. Kun jij haar nog houden, Richard?
- RICHARD Jaja, maar kun je haar een beetje lager houden?
- SONJA Ze weegt meer dan je op het eerste gezicht zou denken.
*(JP kruipt inmiddels naar de revolver, neemt die beet en kruipt ermee naar het barmeubel;
hij rommelt erin en haalt een doosje tevoorschijn, hij probeert het open te maken, maar doordat hij
zo beeft scheurt het karton; tientallen kogels rollen op de vloer; nog steeds op zijn knieën zittend laadt*

hij de revolver. De anderen zijn inmiddels boven gearriveerd. Lode ondersteunt Elly te knie en met één hand, en met zijn andere hand probeert hij achter zijn rug de deur te openen)

LODE Waar zit die klink hier....

RICHARD Meer naar links... Naar links.... Links voor mij bedoel ik!

ELLY *(komt bij haar positieven)* Huh? Wat?

SONJA Wacht Lode, laat mij passeren, ik zal open doen.

RICHARD Nu hoor ik je spreken.

ELLY Wat gebeurt er? Waar ben ik?

LODE Stil meisje, niet bewegen...

RICHARD Pas op! Ze gaat vallen!

SONJA *(doet de deur open en deinst de kamer in)*
Elly, hou je nog twee minuten stil, we gaan je op mijn bed leggen...

ELLY Ik wil niet gaan liggen. Dan moet ik overgeven. Slecht dat ik mij voel...

RICHARD Je komt er nochtans goed voor van achteren.

LODE *(al vanuit de kamer)* Elly toch, pas op!...
(er weerklinkt een doffe bonk)

ELLY Aai!

SONJA *(vanuit de kamer)*
Richard, hoe is dat nu mogelijk! Kom, pak ze weer op en leg ze op mijn bed.

RICHARD Ah, ze moest óp het bed liggen.

ELLY ‘t Is precies of ik ga sterven...

LODE Komkom, bijt op je tanden.

RICHARD Dat je niet sterft met je mond open.

SONJA En als je moet overgeven, doe het dan in de lavabo....
(Jean-Pierre is inmiddels opgestaan, en wankelt met de revolver in aanslag naar de trap)

Act XI

Nog meer schoten

Licht uit, volgsport op Jean-Pierre, die langzaam de trap opstapt; boven valt er fel licht uit de openstaande deur van Sonja's kamer; de deur van Jean-Pierres kamer is dicht, maar uit de kieren valt hetzelfde felle licht.

*Op de achtergrond het supportersheir; toeters, ratels en bellen inclusief;
op band ook de stem van een bekende voetbalverslaggever.*

JAN WAUTERS -Ja, beste luisteraars, we komen er in op het cruciale moment, het is een -ik mag wel zeggen - spannende match geweest, een thriller, tussen Jean-Pierre Lambert tegen de Rest van de Wereld, een open wedstrijd met voor beide partijen voldoende kansen, een beslissing is nog niet gevallen, al lijkt het er sterk op dat de ontknoping niet veraf is. Jean-Pierre heeft het heft in eigen handen genomen, op dit ogenblik zelve zien wij hem immers de trap opgaan, grimig kijkend, vastberaden deze keer, de revolver IS geladen, zal de tegenpartij zich zomaar laten verrassen?, dat is de vraag, beste luisteraars, en wat al even onzeker is : wie zal Jean-Pierre uitkiezen als slachtoffer? Legt hij de Richard neer?, nadat hij daarnet zo jammerlijk faalde, of neemt hij Sonja te grazen?, of zijn vader?, of koelt hij daarentegen zijn woede op een onschuldige buurvrouw als Elly Onghena?, Jean-Pierre staat inmiddels op de overloop, lijkt zowaar een moment te twijfelen, terwijl het een niet te missen kans is waar hij voor staat, zal hij het dan toch weer verknallen, met iemand als Jean-Pierre weet je natuurlijk nooit, maar nee, hij neemt een beslissing, hij stapt resoluut voorwaarts en... En hij stapt zijn eigen kamer binnen, beste luisteraars, een spectaculaire ontwikkeling, een waar keerpunt, Jean-Pierre gaat inderdaad zijn eigen kamer binnen, hij leunt tegen de muur en wat doet hij...? Hij zet de revolver aan zijn eigen hoofd, luisteraars, zal hij de trekker overhalen, zal hij de moed hebben om...

REVOLVER Pang!

Act XII

Waarin Elly helemaal in haar eentje naar beneden komt

Licht als voorheen; achtergrondgeluidsband weg.

- SONJA *(komt de overloop opgelopen, gevolgd door Lode)*
Wat was dat?
- LODE
Dat was precies...
(ze kijken elkaar aan)
- SONJA
Jean-Pierre!
(ze stormt de trap af, gevolgd door Lode)
- LODE
Waar is hij, waar is hij?
- RICHARD
Wat scheelt er?
- SONJA *(steekt beneden alle deuren open)*
Jean-Pierre, waar ben je?
- LODE *(knielt bij het barmeubel, pakt een van de kogels op)*
't Is niet waar...
- RICHARD *(staat op de overloop, achter hem komt Elly de kamer uit)*
Blijf toch kalm... Dat is weer een van zijn spelletjes.
- SONJA
Maar waar is hij dan?
- ELLY
Wat is het nu weer?
- LODE
Er is iets met Jean-Pierre.
- ELLY
Jean-Pierre? ...
- SONJA
Jean-Pierre, ja. Heb je dat schot dan niet gehoord?
- RICHARD
En hij is nergens te vinden.
- ELLY
Heb je hier al gekeken? *(ze gaat de kamer van JP binnen)*
Aaaaaahhhh!
(ze komt lijkbleek weer buiten gelopen, handen voor de mond, kan geen woord meer uitbrengen)
- SONJA *(nadat iedereen een moment verbijsterd naar de deur van JP's kamer heeftgekeken)*
Ga dan toch kijken, Richard!
- RICHARD *(gaat binnen kijken, en komt na een tijdje weer op de overloop)*
Ja, jongens....
- LODE
Wat is er gebeurd?
- RICHARD *(terwijl uit de kamer gekreun komt)*
Hij heeft nog een muur willen schilderen. Maar in een verkeerde kleur.

SONJA Richard, is hij dood?

RICHARD Natuurlijk niet. Hij heeft door zijn oor geschoten.

LODE Door zijn oor geschoten!

RICHARD *(de trap afkomend)* Door zijn kop durfde hij niet. Hij was niet zeker of hij wel hersens zou raken. Enfin, nu kan hij kanjers van oorbellen dragen.

JEAN-PIERRE *(komt kreunend de kamer uit, een hoofdkussen, aangedrukt)*
Aah, aaah, aaaahhhh... van bloed doordrenkt, tegen zijn oorresten

ELLY Jean-Pierre toch, hoe kom je er nu voor. *(ze ondersteunt hem)*

SONJA *(vol opluchting die zich omzet in woede)*
Jean-Pierre! Lelijke zot! Zie je nu wat er van komt!

LODE Door zijn oor geschoten... Heb je dat van je leven al geweten.

ELLY *(helpt Jean-Pierre van de trap)* Zou er niemand die jongens eens komen helpen?

SONJA *(gaat hen tegemoet en neemt hem over van Elly)*
Kom hier. Kunnen we hem nog naar de kliniek voeren. Ben je nu tevreden, hm? Ben je nu tevreden?

RICHARD *(schenkt zich een glas wijn in)* Als ik jou was, Sonja, zou ik wat luider praten. Volgens mij hoort hij niet goed langs die kant.

SONJA En wie gaat er hem naar de kliniek brengen? Ik niet, hé. Hij heeft mij al genoeg aangedaan vandaag. En al dat bloed in mijn auto, ik moet het niet weten. *(duwt hem in Lodes armen)*

LODE *(zuchtend)* Ik hoor het al. IK zal hem wel voeren. Zo erg is het bij mij niet dat ik hem voor een paar bloedvlekken zou laten kreperen.

SONJA Jij kunt dat regelen met je verzekering. Ik durf wedden dat je er nog winst op maakt ook.

LODE Sonja, is het nu echt de moment... Zouden we niet proberen om wat beter overeen te komen? Je ziet nu waar al dat geruzie toe leidt.

SONJA Kom overeen met wie je wil, Lode, laat mij met rust. Ik ben alles beu. *(ze neemt enige borden en bestek en maakt aanstalten om naar de keuken te gaan)*

LODE Denk je dat IK het niet beu ben?

SONJA Breng hem naar de kliniek. *(tot Richard en Elly)*
En jullie twee wil ik hier ook buiten. *(verdwijnt naar de keuken)*

LODE *(JP ondersteunend, korzelig)* Kom jongen, we zijn dan maar weg...

JEAN-PIERRE Wablief?

LODE We zijn dan maar weg! Elly, doe de deur 'ns open, en die van de auto ook. *(Elly doet het)*

RICHARD *(houdt vader en zoon even staande)* Zal je voorzichtig rijden, Lode? Een ongeluk is gauw gebeurd.

LODE Laat mij met rust, Richard. Je hebt al genoeg miserie teweeggebracht. *(wil verder stappen)*

RICHARD *(legt een hand op z'n arm om hem tegen te houden)* Ik meen dat, Lode. Ik zou niet graag hebben dat er jou iets overkomt. Alles wat hier vandaag voorgevallen is, met dat schot en zo, dat zet mij toch wel aan het denken... Ik wil je terugzien. Onder vier ogen, bedoel ik.

LODE Ik niet. *(schudt Richards hand van zich af, stapt verder)*

RICHARD Maar wij verkeren in hetzelfde geval, Lode.... Alleen is maar alleen.

LODE *(kortaf)* Ik voel mij goed alleen.

RICHARD *(roept hem achterna)* Ik zal je bellen van de week!

ELLY *(in het deurgat)* Richard, zeg tegen Sonja dat ik ook naar huis ben en dat ik morgen zal komen helpen met de afwas. *(wil weer weggaan)*

RICHARD En tegen mij zeg je geen goeiedag meer?

ELLY Oei, dat zou ik nog vergeten. *(steekt onwennig haar hand uit)* Dag dan he Richard.

RICHARD *(neemt haar hand, trekt haar naar zich toe en kust haar in de nek)* Zie ik je binnenkort nog, Elly? We moeten toch nog samen 'ns praten. Over Markske en... over ons... *(blijft haar hand vasthouden)*

ELLY Over ons?

RICHARD Over ons, ja. We zijn toch in hetzelfde geval, Elly. Alleen is maar alleen. Als we van de week eens afspraken? Niemand hoeft daar iets van te weten. *(Sonja op. Elly schrikt en trekt haar hand terug)*

ELLY Sonja, ik ben dan weg. Ik kom morgen helpen. Dag Richard.

(Elly af)

RICHARD *(roept haar na)* Zoals afgesproken dan. En de groeten aan Markske!

SONJA Ben je hier nu nog?

RICHARD Ik had gehoopt dat we nog samen een slaapmutsje zouden drinken. We hebben nog heel wat te bepraten. Ik kan je in deze omstandigheden toch niet aan je lot overlaten?

SONJA We hebben elkaar niets te zeggen. Ik ga naar boven. *(gaat naar de trap)*

RICHARD *(volgt haar op een afstand de trap op)* Maar Sonja toch... Eigenlijk zijn we toch in hetzelfde geval... Alleen is maar alleen. *(hinkt achter haar de overloop op)* Sonja? Begrijp je wat ik bedoel? Niemand hoeft er iets van te weten ..., Sonja! *(Zij stapt de kamer binnen, sluit de deur en draait de sleutel om. KLIK)*

Act XIII

Tactische nabeschouwingen

Licht uit; volgsport op Richard, die de trap afkomt. De lift komt naar beneden, fel licht en rook komen uit de opening.

In de lift staat de fauteuil uit ACT I en daarin ligt de lederen bal, eveneens uit Act I.

Op de achtergrond het geluid van het supportersheir, later vermengd met de muziek van Klaus Nomi (ziet Act 1).

Als de lift beneden is, stapt Richard erin. De lift begint onmiddellijk weer te stijgen.

RICHARD

(begint al op de trap te spreken, wijzend naar de lift -zijn toon is cynisch :)

Die bal daar... was ooit... een KOE. Een koe... Wie heeft nooit een koe bewonderd die in de wei, in dat malse groen, herkauwend ligt te rusten? Belaagd door duizend maal duizend vliegen.

Die smartelijke ogen, dat logge lijf... Een en al goedheid en mededogen.

En zo'n dier wordt geslacht, op de meest wreedaardige wijze...

Maar zie, ondanks zoveel zinloos leed haar aangedaan, gedooft een koe dat van haar huid een kunstwerk wordt gemaakt .. Een kunstwerk, dat op zijn beurt zal lijden tot kunst,

de grootste kunst waar de mens naar streven kan : de VOETBALKUNST....

Hard zijn, keihard. De man spelen in plaats van de bal, de kwetsbaarste delen eerst.

Geen genade.... DISCIPLINE ...TUCHT ...TAKTIEK.....

(Achter de coulissen wordt op een arbiters fluitje de wedstrijd afgefloten)

Doek.

Colofon

De Canadese muur. Een harteloos familiedrama over voetbal, drank en Vlaanderen is een toneelstuk van Herman Brusselmans en Tom Lanoye. Het werd in 1989 gepubliceerd door uitgeverij Bert Bakker (Amsterdam) en in datzelfde jaar voor het eerst opgevoerd door het Raamtheater (Antwerpen).

De regie was van Walter Tillemans en de cast bestond uit A'leen Cooreman (Elly Ongena), Katelijne Verbeke (Sonja Offenbach), Eric Kerremans (Jean-Pierre Lambert), Roger van Kerpel (Lode Lambert) en Marc Peeters (Richard).

De tekst van *De Canadese muur* mag vrij worden gedownload en verspreid. Opvoeringen, geheel of gedeeltelijk, mogen pas plaatsvinden na een voorafgaande schriftelijke afspraak met SABAM

Aarlenstraat 75-77 1040 Brussel
+/32/2/286 82 11 contact@sabam.be www.sabam.be

© - Herman Brusselmans & Tom Lanoye, Gent/Antwerpen, 1989/2012

vorm: Jeroen Los 2012